

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

№ 16 (541)

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

- *Орон нутгийн хурлын сонгуулийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай*

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

- *Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг орон сууцны хороолол болгон хөгжүүлэх талаар авах зарим арга хэмжээний тухай*

Улсын Их Хурлын Тамгын газар

Улаанбаатар хот

2008 он

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН АЛБАН МЭДЭЭЛЭЛ
Долоо хоног тутмын

Улаанбаатар хот

2008 оны дөрөвдүгээр сарын 28

№16 (541)

Гарчиг

Нэг. МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

213.	Орон нутгийн хурлын сонгуулийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай		373

Хоёр. МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

214.	Зөвшөөрөх тухай	Дугаар 102	374
215.	Журам батлах тухай	Дугаар 103	374
216.	Элчин сайдыг эгүүлэн татах, томилох тухай	Дугаар 104	375
217.	Элчин сайдыг эгүүлэн татах, томилох тухай	Дугаар 105	376
218.	Элчин сайдыг эгүүлэн татах, томилох тухай	Дугаар 106	376

Гурав. МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

219.	Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг орон сууцны хороолол болгон хөгжүүлэх талаар авах зарим арга хэмжээний тухай	Дугаар 27	376
220.	Засгийн газар хоорондын санамж бичиг батлах тухай	Дугаар 37	377
221.	Зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг шинэчлэн батлах тухай	Дугаар 40	378
222.	Төлөвлөгөө батлах тухай	Дугаар 41	378

Дөрөв. МОНГОЛ УЛСЫН ДЭЭД ШҮҮХИЙН ТОГТООЛ

223.	Монгол Улсын олон улсын гэрээ болон олон улсын эрх зүйн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн хэм хэмжээ, зарчмыг шүүхийн практикт хэрэглэх тухай	Дугаар 09	408

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2008 оны 04 дүгээр сарын 11-ний өдөр

Улаанбаатар хот

ОРОН НУТГИЙН ХУРЛЫН СОНГУУЛИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Орон нутгийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйл, 8 дугаар зүйлийн 8.2-ыг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

1/5 дугаар зүйл:

"5 дугаар зүйл. Орон нутгийн Хурлын төлөөлөгчдийн тоо

5.1.Аймгийн Хурлын төлөөлөгчийг 1-3 мандаттай тойргоос, сум, нийслэл, дүүргийн Хурлын төлөөлөгчийг 3-4 мандаттай томсгосон тойргоос тус тус сонгоно.

5.2.Энэ хуулийн 5.1-д зааснаар аймгийн Хуралд хоёр, түүнээс дээш төлөөлөгч сонгох суманд олон мандаттай томсгосон тойрог байгуулна.

5.3. Сум бүрт энэ хуулийн 5.1-д заасан аймгийн Хурлын төлөөлөгчийг сонгох тойрог байна.

5.4. Орон нутгийн Хурлын төлөөлөгчдийн тоог Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулиар тогтооно.”

2/ 8 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг:

“8.2. Орон нутгийн Хурлын ээлжит сонгуулийн санал авах өдөр нь сонгуулийн жилийн зургадугаар сарын сүүлийн хагасын аль нэг ням гариг буюу Улсын Их Хурлын ээлжит сонгуулийн санал авах өдөр байх бөгөөд энэхүү заалтыг 2012 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.”

2 дугаар зүйл. Орон нутгийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-ийн “зургаагаас доошгүй сарын өмнө байгуулж,” гэснийг “таваас доошгүй сарын өмнө байгуулж, мандатыг хуваарилж,”, 40 дүгээр зүйлийн 40.4-ийн “нэг” гэснийг “тухайн тойрогт ногдсон мандатын тоотой тэнцэх”, 42 дугаар зүйлийн 42.1.3-ын “нэгээс

илүү” гэснийг “тухайн тойрогт ногдох мандатын тооноос дутуу буюу илүү” гэж тус тус өөрчилсүгэй. *Монгол Улсын Ерөнхийлөгч 2008 оны дөрөвдүгээр сарын 28-ны өдөр энэ хуулийн 2 дугаар зүйлийн Орон нутгийн хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.1.3-т өөрчлөлт оруулсан хэсэгт хориг тавьсан.*

3 дугаар зүйл. 2007 онд батлагдсан Орон нутгийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.2 буюу “Орон нутгийн Хурлын ээлжит сонгуулийн санал авах өдөр нь сонгуулийн жилийн 10 дугаар сарын эхний хагасын аль нэг ням гариг байна.” гэсэн заалтыг 2012 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн хүчингүй болсонд тооцно.

4 дүгээр зүйл. Энэ хуулийн 1 дүгээр зүйлийн 2 дахь заалтаас бусад зүйл, заалтыг энэ хууль батлагдсан өдрөөс нь эхлэн тус тус дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

2008 оны 04 дүгээр сарын 21-ний өдөр

Дугаар 102

Улаанбаатар хот

Зөвшөөрөх тухай

Гамшгаас хамгаалах тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9 дэх хэсэгт заасныг үндэслэн ЗАРЛИГ БОЛГОХ НЬ:

Хэнтий аймгийн Дадал, Батширээт, Дорнод аймгийн Баянхонгор, Чулуунхороот, Сэлэнгэ аймгийн Зүүнбүрэн, Түнхэл, Булган аймгийн Сэлэнгэ, Хөдсгөл аймгийн Ренчинлхүмбэ сумын нутагт гарсан ой хээрийн түймрийг хяналтандаа авч

чадаагүй, цаашид хөрс, агарын хуурайшилтын улмаас ой, хээрийн түймэр нэмэгдэж гарах эрсдэл их байгаатай холбогдуулан, гал түймрийг унтраах ажилд Зэвсэгт хүчний анги, салбаруудаас шаардлагатай хүч хэрэгсэл оролцуулахыг Засгийн газарт зөвшөөрсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

Н.ЭНХБАЯР

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

2008 оны 04 дүгээр сарын 21-ний өдөр

Дугаар 103

Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

“Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн тухай” хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 1, “Монгол Улсын Цагдаагийн байгууллагын тухай” хуулийн 30 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийг тус тус баримтлан ЗАРЛИГ БОЛГОХ НЬ:

“Цагдаагийн тангараг өргөх журам”-ыг хавсралт ёсоор баталсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

Н.ЭНХБАЯР

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2008 оны
04 дүгээр сарын 21-ний өдрийн 103 дугаар
зарлигийн хавсралт

ЦАГДААГИЙН ТАНГАРАГ ӨРГӨХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Цагдаагийн тангараг өргөх ажиллагааг зохион байгуулахдаа энэхүү журмыг мөрдөнө.

1.2. Монгол Улсын иргэн цагдаагийн албанд орохдоо цагдаагийн тангараг /цаашид "Тангараг" гэх/ өргөнө.

1.3. Тангараг өргөх ажиллагааг явуулах газар, өдөр цагийг Нийслэлд цагдаагийн төв байгууллагын дарга, орон нутагт тухайн нутаг дэвсгэрийн цагдаагийн байгууллагын дарга тушаалаар тогтооно.

1.4. Тангараг өргөх бүрэлдэхүүний нэрсийн жагсаалт, тангараг бүхий хэвлэмэл хуудсыг урьдчилан бэлтгэсэн байна. Хэвлэмэл хуудсанд иргэн гарын үсэг зурснаар тангараг өргөсөн нь баталгаажна.

1.5. Гарын үсэг зурсан тангарагийн хэвлэмэл хуудсыг алба хаагчийн хувийн хэрэгт хадгална.

Хоёр. Тангараг өргөх ажиллагаа

2.1. Тангараг өргөх бүрэлдэхүүн ёслол амралтын дүрэмт хувцастай жагсана. Нийслэлийн цагдаагийн хүрээний байгууллагуудад Цагдаагийн төв байгууллагын туг, бусад цагдаагийн хүрээний байгууллагуудад Төрийн далбаа /цаашид туг, далбаа гэх/-г тус тус жагсаалтын эхэнд зална. Туг, далбааны дараа хөгжимчдийг жагсаана.

2.2. Цагдаагийн академи, цагдаагийн мэргэжлийн сургалтын төвд суралцаж төгсөгчид тангараг өргөх үед Цагдаагийн академийн тугийг зална.

2.3. Тангараг өргөх ажиллагааг Нийслэлд Улаанбаатар цагдаагийн хүрээний дарга, орон нутагт тухайн нутаг дэвсгэрийн цагдаагийн байгууллагын дарга, Цагдаагийн академид тус

академийн захирал /цаашид "удирдах дарга" гэх/ тус тус удирдана. Эдгээр албан тушаалтнууд нь тангараг өргөх ажиллагааг зохион байгуулах албан тушаалтанг томилно.

2.4. Тангараг өргөх ажиллагааг зохион байгуулахаар томилогдсон албан тушаалтан нь Тангараг өргөх ажиллагаанд бэлэн болсон тухай удирдах даргад илтгэж, Тангараг өргүүлэх тухай тушаалыг уншина.

2.5. Туг, далбааг жагсаалын өмнө тусгайлан заасан газарт байрлуулж, тангараг өргөх ажиллагааг ээлжээр зохион байгуулж явуулна. Тангараг өргөж байгаа ээлжийн бүрэлдэхүүний нэг нь тангарагийг бусдадаа дуулдахуйц тод дуугаар уншихад бусад нь дагаж хэлнэ.

2.6. Тангараг уншиж дуусмагц тангараг өргөсөн ээлжийн бүрэлдэхүүн нь тангараг бүхий хэвлэмэл хуудсанд гарын үсэг зураад туг, далбааны өмнө очин малгайгаа авч, зүүн гар дээрээ барьж, баруун өвдөг дээрээ сөгдөн адис авч малгайгаа өмсч ёслоод жагсаалд орно.

2.7. Тангараг өргөх ажиллагаа дуусмагц туг, далбааг жагсаалын эхэнд байрлуулж, тангараг өргөж дууссан тухай удирдах даргад илтгэнэ.

2.8. Удирдах дарга нь тангараг өргөсөн бүрэлдэхүүнд баяр хүргэхэд гурвантаа "Ура" цуурайтуулна. Хөгжимд төрийн дуулал згичиглэнэ. Тангараг өргөсөн бүрэлдэхүүн "Төрийн дуулал"-ыг дагаж дуулна.

2.9. Тангараг өргөсөн бүрэлдэхүүн ёслолын жагсаалаар явж өнгөрнө.

2.10. Ёслолын жагсаалыг удирдах, туг, далбааг залж гаргах, жагсаалд байрлуулах, буцааж оруулахдаа "Монгол Улсын Цэргийн жагсаалын дүрэм"-ийн холбогдох заалтуудыг нэгэн адил мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

2008 оны 04 дүгээр
сарын 21-ний өдөр

Дугаар 104

Улаанбаатар
хот

Элчин сайдыг эгүүлэн татах, томилох тухай

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн 33 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 5, Ерөнхийлөгчийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 3, Дипломат албаны тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийг баримтлан ЗАРЛИГ БОЛГОХ НЬ:

1. Монгол Улсаас Бельгийн Вант Улсад суугаа Онц бөгөөд Бүрэн эрхт Элчин сайд Содовын

Ононг эгүүлэн татсугай.

2. Монгол Улсаас Бельгийн Вант Улсад суух Онц бөгөөд Бүрэн эрхт Элчин сайдаар Авирмэдийн Баттэрийг томилсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

Н.ЭНХБАЯР

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

2008 оны 04 дүгээр сарын 21-ний өдөр

Дугаар 105

Улаанбаатар хот

Элчин сайдыг эгүүлэн татах, томилох тухай

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн 33 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 5, Ерөнхийлөгчийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 3, Дипломат албаны тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийг баримтлан ЗАРЛИГ БОЛГОХ нь:

Жанцангийн Гөлгөөг эгүүлэн татсугай.

2. Монгол Улсаас Бүгд Найрамдах Энэтхэг Улсад суух Онц бөгөөд Бүрэн эрхт Элчин сайдаар Ворошиловын Энхболдыг томилсугай.

1. Монгол Улсаас Бүгд Найрамдах Энэтхэг Улсад суугаа Онц бөгөөд Бүрэн эрхт Элчин сайд

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ**

Н.ЭНХБАЯР

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ЗАРЛИГ

2008 оны 04 дүгээр сарын 21-ний өдөр

Дугаар 106

Улаанбаатар хот

Элчин сайдыг эгүүлэн татах, томилох тухай

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн 33 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 5, Ерөнхийлөгчийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 3, Дипломат албаны тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийг баримтлан ЗАРЛИГ БОЛГОХ нь:

Даваасамбууг эгүүлэн татсугай.

2. Монгол Улсаас Их Британи, Умард Ирландын Нэгдсэн Вант Улсад суух Онц бөгөөд Бүрэн эрхт Элчин сайдаар Булгаагийн Алтангэрэлийг томилсугай.

1. Монгол Улсаас Их Британи, Умард Ирландын Нэгдсэн Вант Улсад суугаа Онц бөгөөд Бүрэн эрхт Элчин сайд Далрайн

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧ**

Н.ЭНХБАЯР

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2008 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдөр

Дугаар 27

Улаанбаатар хот

Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг орон сууцны хороолол болгон хөгжүүлэх талаар авах зарим арга хэмжээний тухай

Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

1. Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг орон сууцны хороолол болгон хөгжүүлэх арга хэмжээг удирдан зохицуулах үүрэг бүхий ажлын хэсгийг байгуулж, бүрэлдэхүүнийг хавсралтын ёсоор баталсугай.

зохион байгуулалт, эрх зүйн цогц арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэхийг Барилга, хот байгуулалтын сайд Ц.Цолмон, Нийслэлийн Засаг дарга Т.Билэгт, Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд Ц.Мөнх-Оргил, Түлш, эрчим хүчний сайд Ч.Хүрэлбаатар, Байгаль орчны сайд Г.Шийлэгдамба нарт даалгасугай.

2. Улаанбаатар хотын салхины зонхилох чиглэл дээр байрлах гэр хорооллын хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулах, дэд бүтцийг барьж байгуулах, иргэдийн өмчлөлд байгаа газрыг орон сууцаар солих, худалдан авах, төрийн байгууллагуудын эзэмшилд байгаа зарим газрыг эргүүлэн авч барилгажуулахад чиглэсэн

3. Иргэдийн өмчлөлд байгаа газрыг орон сууцаар солих, худалдан авах, төрийн байгууллагуудын эзэмшлийн газрыг эргүүлэн авч барилгажуулахад ашиглах газар зохион байгуулалтын арга хэмжээг хэрэгжүүлэх болон орон сууцны хорооллын дэд бүтцийг барихад шаардагдах хөрөнгийн эх үүсвэрийг судалж шийдвэрлүүлэхийг Сангийн сайд Ч.Улаан, Барилга,

хот байгуулалтын сайд Ц.Цолмон, Нийслэлийн Засаг дарга Т.Билэгт нарт даалгасугай.

4. Иргэдийн өмчлөлд байгаа газрыг орон сууцаар солих, худалдан авах ажлыг зохион байгуулахдаа иргэдийн үүсгэл санаачилгын үндсэн дээр тэдний оролцоог нэмэгдүүлэхэд анхаарч

ажиллахыг Барилга, хот байгуулалтын сайд Ц.Цолмон, Нийслэлийн Засаг дарга Т.Билэгт нарт даалгасугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД** **С.БАЯР**

**БАРИЛГА, ХОТ
БАЙГУУЛАЛТЫН САЙД** **Ц.ЦОЛМОН**

Засгийн газрын 2008 оны 27 дугаар
тогтоолын хавсралт

**УЛААНБААТАР ХОТЫН ГЭР ХОРООЛЛЫГ ОРОН СУУЦНЫ
ХОРООЛОЛ БОЛГОН ХЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭГ
УДИРДАН ЗОХИЦУУЛАХ ҮҮРЭГ БҮХИЙ АЖЛЫН
ХЭСГИЙН БҮРЭЛДЭХҮҮН**

Дарга: -Монгол Улсын Ерөнхий сайд С.Баяр

Дэд дарга: -Барилга, хот байгуулалтын сайд
Ц.Цолмон;

-Нийслэлийн Засаг дарга Т.Билэгт.

Гишүүд: -Сангийн сайд Ч.Улаан;

-Түлш, эрчим хүчний сайд Ч. Хүрэлбаатар;

-Байгаль орчны сайд Г.Шийлэгдамба;

-Зам, тээвэр, аялал жуулчлалын сайд Р.Раш;

Оргил: -Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд Ц.Мөнх-
С.Баасанхүү;

-Батлан хамгаалахын дэд сайд
С.Чинзориг;

-Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн дэд
сайд С.Чинзориг;

-Улсын гаалийн ерөнхий газрын дарга
Д.Цэвээнжав;

-Улсын мэргэжлийн хяналтын газрын дарга
Ц.Шийрөвдамба;

-Үйлдвэр, худалдааны дэд сайд
Я.Содбаатар;

-Барилга, хот байгуулалтын яамны Төрийн
нарийн бичгийн дарга Ц.Ганхүү;

-Эрүүл мэндийн яамны Төрийн нарийн
бичгийн дарга Ж.Алтантуяа;

-Улаанбаатар хотын ерөнхий менежер
Э.Мөнх-Очир;

-Улаанбаатар хотын ерөнхий архитектор
Н.Нацагдорж;

-Нийслэлийн Газрын албаны дарга
Б.Төмөрхуяг;

-Баянгол дүүргийн Засаг дарга
П.Цогтбаатар;

-Сүхбаатар дүүргийн Засаг дарга
А.Амарсайхан;

-Чингэлтэй дүүргийн Засаг дарга
Д.Очирбат;

-Орон сууцны санхүүжилтийн корпорацийн
гүйцэтгэх захирал Ж.Алдаржавхлан;

-Монголын иргэний холбооны ерөнхий
зохицуулагч Д.Жаргалсайхан /тохиролцооноор/.

Нарийн бичгийн дарга: - Засгийн газрын
ахлах референт Ж.Уранчимэг.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2008 оны 02 дугаар
сарын 06-ны өдөр

Дугаар 37

Улаанбаатар
хот

Засгийн газар хоорондын санамж
бичиг батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ
нь.

харилцан ойлголцлын санамж бичиг"-ийг
баталсугай.

2007 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдөр
гарын үсэг зурсан "Монгол Улсын Засгийн газар,
Катар Улсын Засгийн газар хооронд Мал эмнэлэг,
хорио цээрийн салбарт хамтран ажиллах тухай

**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД** **С.БАЯР**

**ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ
АХУЙН САЙД** **Ц.ГАНХУЯГ**

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2008 оны 02 дугаар сарын 06-ны өдөр

Дугаар 40

Улаанбаатар хот

Зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг шинэчлэн батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

-Хувийн хэвшлийн 5 төлөөлөгч (тохиролцооноор);

1. Монгол Улсын бизнесийн орчныг сайжруулан хөгжүүлэх, хөрөнгө оруулалтын таатай орчныг бүрдүүлэх үйл ажиллагааг дэмжиж, Монгол Улсын нийгэм, эдийн засгийн хөгжлийн хурдцыг идэвхжүүлэх зорилгоор хөрөнгө оруулалтын зөвлөлдөх Зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг дор дурдсанаар шинэчлэн баталсугай.

-Зөвлөлийн ажлын албаны дарга.

Дарга:

-Монгол Улсын Ерөнхий сайд

Орлогч дарга:

-Сангийн сайд

Гишүүд:

-Үйлдвэр, худалдааны сайд;

-Олон улсын байгууллагын 2 төлөөлөгч (тохиролцооноор);

-Хоёр талын хамтын ажиллагааны 2 төлөөлөгч (тохиролцооноор);

2. Зөвлөлийн хуралдаанаар хэлэлцэх асуудлаас шалтгаалан Монгол Улсын Ерөнхий сайд, Сангийн сайд, Үйлдвэр, худалдааны сайдтай Ажлын алба зөвшилцсөний дагуу тухай бүр хуралдаанд оролцох гишүүдийг тодруулан Зөвлөлийн хуралдааныг зохион байгуулж байхаар тогтсугай.

3. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан "Зөвлөлийн бүрэлдэхүүн батлах тухай" Засгийн газрын 2007 оны 5 дугаар сарын 16-ны өдрийн 120 дугаар тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

С.БАЯР

САНГИЙН САЙД

Ч.УЛААН

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТОГТООЛ

2008 оны 02 дугаар сарын 06-ны өдөр

Дугаар 41

Улаанбаатар хот

Төлөвлөгөө батлах тухай

"Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2008 онд хөгжүүлэх Үндсэн чиглэл батлах тухай" Улсын Их Хурлын 2007 оны 87 дугаар тогтоолыг хэрэгжүүлэх зорилгоор Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

3. Үндсэн чиглэлийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хөрөнгийг оновчтой хуваарилан, үр дүнтэй ашиглаж, төсвийн бус эх үүсвэрийг дайчлах талаар санаачилгатай ажиллахыг Засгийн газрын гишүүдэд даалгасугай.

1. "Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2008 онд хөгжүүлэх Үндсэн чиглэлийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө"-г хавсралтын ёсоор баталсугай.

4. Үндсэн чиглэлийн хэрэгжилтийн явцыг 2008 оны 10 дугаар сард, биелэлтийг 2009 оны I улиралд багтаан Засгийн газарт танилцуулахыг Сангийн сайд Ч.Улаан, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын дарга Н.Энхболд нарт даалгасугай.

2. Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2008 онд хөгжүүлэх Үндсэн чиглэлийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг оны эхнээс эрчимтэй биелүүлэх арга хэмжээ авч ажиллахыг Засгийн газрын гишүүд, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт үүрэг болгосугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ САЙД

С.БАЯР

САНГИЙН САЙД

Ч.УЛААН

Засгийн газрын 2008 оны 41 дүгээр тогтоолын хавсралт

МОНГОЛ УЛСЫН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙГ 2008 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

А/А	Зорилт арга хэмжээ	Хэмжих нэгж шалгуур үзүүлэлт	2008 онд хүрэх түвшин хугацаа	Хариуцах хөрөнгөтөх Засгийн газрын гишүүн холбогдох байгууллагын дарга
1	Зорилт 1: Эдийн засаг, бизнесийн татвийг орчинг бүрдүүлэх зорилгоор макро эдийн засгийн тогтвортой гэнцрэлт бийрүүлэх хөнгөлөлт	3	4	5
	Нэг Макро эдийн засгийн бодлого			
1	Эдийн засгийн эрчимжилтийг баталгааж өсөлтийг нэмэгдүүлэх	нэг хүнд ногдог ДНБ-ий хэмжээ /м доллар/	10.1 1747.3	Ч.Улаан Засгийн газрын гишүүд
2	Үнэ хөндийг зохистой түвшинд байлгах зорилгоор төрийн зохицуулалтын зарим арга хэрэгсийг ашиглаж эсрэгэлзний үнийн индексийг 6 хувьд байлгах бодлогыг баримтлах	эсрэгэлзний үнийн индекс /Лувер/	6.0	А.Батсүх Засгийн газрын гишүүд
3	Гадаад худалдааны тэнцлийг сайжруулж, гадаад валютын цэвэр албан нөөцийг өсгөх	импортын хангис хэмжээ /Долоо хоногсоор/	38.5	Х.Наранхуу А.Батсүх
		цэвэр албан нөөц /сая ам доллар/	1662.5	
4	Төрийн зорлага улмаар орлогын бодлогыг сайжруулан төсвийн зарлагын бүтэц, тайлалт, гүйцэтгэлийн үр дүнд үндэслэн төлөвлөлтийн тогтолцоог боловсронгуй болгох дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд төсвийн зарлагын эзлэх хувь, хэмжээг бууруулах чиглэл баримтлах	ДНБ-д гадаад өрийн үлдэгдэлийн эзлэх хувь /лувер/	55.0-аас хэтрээгүй байх	Ч.Улаан
5		ДНБ-д төсвийн орлогын эзлэх хэмжээ /лувер/	44.3	
		ДНБ-д төсвийн зарлагын эзлэх хэмжээ /лувер/	46.9	Ч.Улаан
		ДНБ-д урсгал төсвийн ашгийн эзлэх хэмжээ /лувер/	12.0	
6	Төсвийн үр ашгийг эердгийг багасгах зорилгоор бүтцийн өөрчлөлт ийж удирдлагын зардлыг бууруулах, дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх төсвийн алдагдлыг бууруулах бодлогыг баримтлах	ДНБ-д төсвийн алдагдлын эзлэх хэмжээ /лувер/	2.5-аас доош байх	Ч.Улаан Засгийн газрын гишүүд
6.1	Төсвийн байгууллагын удирдлага, санхүүжилтийн тухай хуулийг өнөөгийн нөхцөл байдалтай уялдуулан илүү уян хатан болгох		2008.01- 2008.07	Ч.Улаан Ц.Мөнх-Орлол Н.Энхболд
6.1.1	Засгийн газраас 2007 онд Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн Төсвийн байгууллагын удирдлага, санхүүжилтийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг хэлэлцүүлэн батлуулах ажлыг эхэсн байгуулах ажиллах		2008.01- 2008.07	Ч.Улаан Ц.Мөнх-Орлол Н.Энхболд
6.2	Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн цар хэмжээ үлэмж нэмэгдсэнтэй уялдуулан Сангийн сайдын эрхлэх ажлын хүрээнд дотоод хяналтын тогтолцоог бүрдүүлж, улс, орон нутгийн төсвийн болон Засгийн газрын тусгай сангийн хөрөнгө, нийгмийн даатгалын санд олгодог улсын төсвийн хөрөнгийн зарцуулалтад тавих хяналтыг чангатгах, төсвийн хөрөнгийн ашиглалт, зарцуулалтад дотоод аудит ийж эрчил гүйцэтгэлийг цаг алдалгүй шуурхай таслан зогсоох нөхцөл, журмыг тогтоож ажиллах		2007.12- 2008.07	Ч.Улаан Н.Энхболд
6.3	Төрийн байгууллагуудын нэгдсэн санхүүгийн тайлан 2008 оны эхний хагас жилийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг хуульд заасан хугацаанд Сангийн яамны вэб хуудсанд байршуулах төсвийн гүйцэтгэлийг хянах зорилгоор		2007.12- 2008.07	Ч.Улаан

	Засгийн газар Сангийн яамтай холбогдох Free balance програм хангамжийг 2008 оны I сараас эхлэн ашиглах			
6.4	Нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлийн сөр бүрийн мэдээг Сангийн яамны вэб хуудсанд байрлуулж, төсвийн ил тод байдлыг хангах замаар хуульд заасан хүрээнд эрд иргэдэд төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээллээр нээлттэй үйлчлэх боломжийг нэмэгдүүлэх	2007-12-2008.07	Ч.Улаан	
6.5	Түлш, эрчим хүчний салбарт хэрэгжүүлж байгаа төслийн үр дүн, үр ашгийг тооцож шинээр хэрэгжүүлэх, төслийн үр ашгийг тэргүүлэх гч холбогдлыг харгалзан зөв, тусламжаар зарцуулж амжилтаар	2007-12-2008.07	Ч.Улаан Ч.Хүрлэгбаяр	
6.6	Төрийн захиргааны болон төсвийн байгууллагуудад нийтлэг үйлчилгээний нэгдсэн бодлого, зохицуулалтын арга хэрэгслийг нэвтрүүлж амжилтаар төсвийн зарцуулалтын үр ашгийг дээшлүүлэхэд чиглэсэн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх	2007-12-2008.07	Н.Энхболд Ч.Улаан	
6.6.1	Яам, агентлаг, нутгийн захиргааны байгууллагуудын төсвийн зарцуулалтын үр ашгийг дээшлүүлэх зорилгоор Засгийн газрын Тогтоолуудын хэрэгжлтийг зохион байгуулж хинэлт тавьж амжилтаар	2007-12-2008.07	Н.Энхболд Ч.Улаан	
6.7	Хэт төвлөрсөн төрийн олон давхар хинэлт системийг зорилго, зарим төрийн аж ахуйн үйл ажиллагаанд тусгай зөвшөөрлийн олголтгүй тодорхой хурацагаар хөөгөвлөж үр асуудлыг хариуцсан төрийн албан хаагчдын орон тоо, зардалыг багасгаж төрийн хүнд суртал, чирэгдлийг зорилго	2007-12-2008.07	Н.Энхболд Ч.Улаан	
6.7.1	Төрийн байгууллагаас олгож байгаа тусгай зөвшөөрөл хууль тогтоомонд нийцсэн эсэхийг янхан шалгаж, тусгай зөвшөөрөл олгож байгаа журмыг холбогдох замаар төрийн үйлчилгээний хүнд суртлыг багасгах арга хэмжээг авах	2007-12-2008.07	Н.Энхболд Ч.Улаан	
6.7.2	Зохиж бэлтгэлийг хангагч үндсэн дээр аж ахуйн нэгж, байгууллагаас татварын албад санхүүгийн болон татварын тайланг цахим шуудангаар авах, улмаар зөвлөгөө, лавлагааг цахим шуудан, вэб хуудсаар өгөх ажлыг судлан өргөмжүүлэх	2007-12-2008.07	Н.Энхболд Ч.Улаан	
6.7.3	Үндэсний татварын ерөнхий газарт /ne-tax.mn/ хуудсыг ашиглан агентлаг байгууллагуудын санхүүгийн болон татварын холбогдох тайлангуудыг 2008 оны I улирлаас эхлэн хүргүүлэх ажлыг зохион байгуулж, хувалт тавьж амжилтаар	2007-12-2008.07	Н.Энхболд Ч.Улаан	
6.7.4	Төрийн байгууллагууд дотооддоо интернэт байгуулж, түүн дээр суурилсан дотоод үйл ажиллагаа, бичиг хэргэ хөтөлгөөнийг онлайм болгох замаар цааз хэрэгцээг явдлыг багасгах	2007-12-2008.07	М.Энхболд Ч.Улаан Х.Наранхүү	
6.7.5	Бизнес эрхлэгчдэд ногдож байгаа хураамжийн ачааллыг багасгах талаар судалгааг ийж санал боловсруулах	2007-12-2008.07	М.Энхболд Ч.Улаан	
7	Эдийн засаг, нийгмийн салбарт оруулах хөрөнгө оруулалтын хэмжээг нэмэгдүүлж, төрөөс зайлшгүй шаардлагатай гэж үзсэн хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээг өөрийн хөрөнгөөр гүйцэтгэж, санхүүжилтээ нөхөн авах	12.6	Ч.Улаан	
8	Нөхцөлөөр хэрэгжүүлж зарчмыг үр ашгийг хэрэгжүүлэх		М.Энхболд Ц.Минс-Оргин	
9	Өрсөлдөөний орчныг бүрдүүлэн хамгаалах талаар төрөөс баримтлах бодлого, хууль-арх зүйн орчныг боловсронгуй болгох		Ч.Улаан	
	Зорилт 2. Санхүүгийн салбарыг эрсдэлээс хамгаалах механизмийг бүрдүүлж, давталтын тогтолцоог боловсронгуй болгон санхүүгийн тайланг олгох улсын стандартыг нэвтрүүлэх		М.Энхболд Ц.Минс-Оргин	
	Монгол Улсын эзэмлэх зорилгын амжилтаар хөгжлөөр амжилтаар		Ч.Улаан А.Батсух	
	Стандарт энд Пүүрс-ийн үнэлгээ BE			

10	Засгийн газрын санхүүгийн удирдлагын мэдээллийн системийг бүх сүмэнд нэвтрүүлж нэгдсэн сүлжээг бүрдүүлэх	-	-	Бүх сууныг холбоно 2008 оны I улирлаас орон сууцны үнийн индексийг мэдээлж эхэлнэ	Ч.Улаан Н.Энхболд
11	Санхүүгийн зах зээлийн байдалд чухал үүрэгтэй үл хөдлөх хөрөнгийн үнийн индексийг тооцох судлах хүрээнд орон сууцны үнийн индексийг тооцоож эхлэх	-	-	-	Ц.Цолмон П.Бамбырзан
11.1	"Орон сууцны барилгын үнийн индекс тодорхойлох аргачлал"-ыг гаргаж, орон сууцны үнийн индексийг тооцоож эхлэх	-	-	2007.12-2008.07	П.Бамбырзан Ц.Цолмон
11.2	Балгийн хуваарилалтыг айл өрх бүрт хүртээх ажлыг үрс даяар явуулах хөрөнгийн бүртгэлтэй нөсрүүлэх	-	-	-	Ч.Улаан
11.2.1	Олон улсын стандартад эргийн зогсийн, бүх салбарын нягтлан бодох бүртгэлийг бүрэн шилжүүлэх ажлыг эрчимжүүлж, дунд аж ахуйн нэгжүүдэд зориулсан Санхүүгийн тайлалалын олон улсын стандартыг нэвтрүүлэх ажлыг эхлүүлэх	-	-	2007.12-2008.07	Ч.Улаан
11.2.2	Хөрөнгийн үнэлгээний эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх чиглэлээр Хөрөнгийн үнэлгээний тухай хуулийн төслийг боловсруулах, хэлэлцүүлэх ажлыг зохион байгуулах	-	-	2007.12-2008.07	Ч.Улаан
11.2.3	Өмч хувьчлалыг олон нийтэд ил тод байлгах, хүнд суртлыг арилгах зорилгод нийцүүлэн орлогийн мөрдөгдөж, байгаа өмч хувьчлалын журмуудыг өөрчлөн мөрдүүлэх	-	-	2007.12-2008.07	Ч.Улаан Н.Энхболд
12	Санхүүгийн зуучлалын өртгийг хямдруулах үүднээс гадаадын урт хугацаатай хамд аж үүсвэртэй санхүүжилтийн төслүүдийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	-	-	-	Ч.Улаан Д.Баврайжан
13	Санхүүгийн зах зээлийг хөгжүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлэх хүрээнд санхүүгийн салбарын хууль эрх зүйн орчныг сайжруулах	-	-	-	Ч.Улаан Ц.Мөнх-Оргил А.Батсүх Д.Баврайжан
13.1	Санхүүгийн зах зээлийг хөгжүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлэх хүрээнд Хадгаламжийн даатгалын тухай Хадгалмаж зээлийн корпорацийн тухай Хөгжлийн банкны тухай хуулиудыг тус тус батлуулах	-	-	-	Ч.Улаан Ц.Мөнх-Оргил Д.Баврайжан
13.2	Валетын зохицуулалтын тухай хуулийн төслийг боловсруулах	-	-	-	Ч.Улаан Ц.Мөнх-Оргил Д.Баврайжан Д.Баврайжан Ч.Улаан Ц.Мөнх-Оргил
14	Хөрөнгийн зах зээлийн хууль эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгон хөрөнгийн зах зээлийн арилжаа төлбөр тооцоог мэдээллийн технологийн шинэ системээр тоноглох	-	-	-	Ч.Улаан Д.Баврайжан Ц.Улаан Ц.Мөнх-Оргил
14.1	Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулж Үл хөдлөх эд хөрөнгийн барьцаагаар баталгаажсан ерийн банкын тухай Үнэт цааснуудын болон хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаасны тухай хуулийн төслүүдийг боловсруулж хөрөнгийн зах зээлийн хууль эрх зүйн орчныг сайжруулах	-	-	-	Д.Баврайжан Ч.Улаан Ц.Мөнх-Оргил
15	Хөрөнгийн биржийн өмчийн харилцааг боловсронгуй болгож өөрчлөх	-	-	-	Д.Сугар Д.Баврайжан

Хаяр: Бодит салбарын бэлдэг

Зорилт 3. Хувийн хэвшлийн хөгжлийг эдийн засгийн бүхий л хөшүүрсээр дэмжих шинэчлэх ухаан технологийн дэвшлийг үндэсрэгт нэвтрүүлэх замаар шинэ технологийг дүүргэсэн үндэсрэгт бүтээгдэхүүний хэмжээг нэмэгдүүлэх

№	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Хариуцагч Ч.Улаан Ц.Миняа-Оргил
16	Хувийн хэвшил төрийн хамтын ажиллагааны эрхгүй орчны бүрдүүлэх, үндэсний үйлдвэрийг хамгаалсан хөгжүүлэх төрийн бодлогыг тодорхой болгох			Х.Нарантуул Ч.Улаан Ц.Миняа-Оргил
16.1	Төр нь иргэд бизнес эрхлэгчдэд үйлчлэх, дэмжих туслах хэлбэрээр зохицуулалтаа хэрэгжүүлдэг байх хэм хэмжээг хэвшүүлэх		2007.12-2008.07	Х.Нарантуул Н.Энхболд Д.Дэмбэрэл Засгийн газрын гишүүд
16.1.1	Төрөөс зайлшгүй хэрэгжүүлэх чиг үүрэг үзүүлэх үйлчилгээний хүрээг хамгийн хялбар цэцэгтэй байх хагаралын хэмжээнд тодорхойлж бизнес эрхлэгчдэд талтай нөхцөл бүрдүүлэх шударга өрсөлдөөний орчныг бий болгох		2007.12-2008.07	Х.Нарантуул Н.Энхболд Д.Дэмбэрэл Засгийн газрын гишүүд
16.1.2	Төрийн үйлчилгээний албанд хамраар албан хаагчдын хүрээг багасгаж улмаар төрийн байгууллагын эрхлэх байгаа зарим ажил үйлчилгээг төрийн бус байгууллага аж ахуйн нэгжээр гүйцэтгүүлэх явдлыг ажил хэрэг болгох		2007.12-2008.07	Ч.Улаан Н.Энхболд Д.Дэмбэрэл Засгийн газрын гишүүд
16.1.2.1	Төрийн гүйцэтгэх байгууллагын тусгай чиг үүрэг буюу дэд салбарын тодорхой чиг үүрэгийг Засгийн газрын бус байгууллагад хариуцуулан гүйцэтгүүлэх өрөөний журам баталсан Засгийн газрын 1995 оны 111 дүгээр тогтоолыг шинэчлэх		2007.12-2008.07	Ч.Улаан Н.Энхболд Ц.Миняа-Оргил
16.1.2.2	Статистикийн үндэсний мэдээллийн сан болон сар, улирал, жил тутам гаргадаг статистикийн болон төлөв танихуулаа, статистикийн амтгаллыг цахим хэлбэрээр гадаад, дотоодын хэрэглэгчдэд интернэтээр хүргэх үйлчилгээг нэвтрүүлэх		2007.12-2008.07	П.Бямбабаяр
16.1.2.3	Иргэд, төрийн бус байгууллагаас хүүхэд, насанд хүрэгчдэд бичиг үсэг сургах боловсрол нөхөн олгох үйл ажиллагааг гэрээгээр гүйцэтгүүлэхийг дэмжих		2007.12-2008.07	Н.Болормаа Аймаг нийслэлийн Засаг дарга
16.1.2.4	Ерөнхий боловсролын сургуульд гадаадын болон хувийн хөрөнгө оруулалт хийх санаачилгыг дэмжих		2007.12-2008.07	Н.Болормаа Ч.Улаан Аймаг нийслэлийн Засаг дарга
16.1.2.5	Хүн амад эрүүл мэндийн боловсролын үйлчилгээ үзүүлж байгаа төрийн бус байгууллагуудын үйл ажиллагааны уялдаа холбоог сайжруулах эрүүл мэндийн дэмжлэг орчин бүрдүүлэхэд чиглэсэн үйл ажиллагааг өргөжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх		2007.12-2008.07	Н.Болормаа Аймаг нийслэлийн Засаг дарга
16.1.2.6	Иргэд, нөхөрлөл, аж ахуйн нэгж, төрийн бус болон элдэв шинжилгээний байгууллагуудаар байгаль орчныг хамгаалах нөхөн сэргээх судалгаа шинжилгээ хийх, сургалт сурталчилгаа явуулах ажлуудыг гэрээний үндсэн дээр гүйцэтгүүлэх ажлыг өргөжүүлэх		2007.12-2008.07	Г.Шийхсүрэнбал
16.2	Лиценз зөвшөөрлийн системийг зохицтой хэмжээнд хүртэл цэцэглэн хувийн хэвшилийн иргэдийн аж ахуй эрхлэх чөлөөт хөнгөлөө хянгас нөхцөл боловцоог төгөлдөршүүлэх		2008.01-2008.07	М.Энхболд Н.Энхболд Засгийн газрын гишүүд
16.3	Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хууль бусад хууль тогтоомжоор зохицуулсан тусгай зөвшөөрлийн хэрэгжилтийн байдалд улсын утгаар явуулж түүний мөрөөр лиценз болон тусгай зөвшөөрлийн нэр төрөл, хүрээг хагааралтад чиглэлээр санал боловсруулах ажлыг зохион байгуулж ажиллах		2008.01-2008.07	М.Энхболд Н.Энхболд Засгийн газрын гишүүд
16.4	Иргэний нийгэмтэй оновчтой түншлэл ажиллан төрийн ачааллыг багасгаж итгэлцлийг бэхжүүлэх		2007.12-2008.07	М.Энхболд Н.Энхболд
16.4.1	Хуулиар зөвшөөрөгдсөн аливаа мэдээллийг иргэдэд нээлттэй байлгах явдалт шалгалтын ажилд иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн		2007.12-2008.07	М.Энхболд Н.Энхболд

	Тодорхой арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлэх		парк байгуулах хот аймгийн тоо	3	
17	Сүмдэд ахлын байр нэмэгдүүлэх жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх өрөөлдөд чадвартай үйлдвэрлэлийг дэмжих, тэргүүний төлжих, технологийг нэвтрүүлэх, уул уурхайн төслүүдийг хэрэгжүүлэх, бүсийн төв хотуудад үйлдвэрлэл технологийн парк байгуулах зорилготой олон улсын санхүүгийн зах зээлд 1.2 тэрбум ам доллар хүртэл хэмжээтэй Засгийн газрын бондыг борлуулсан санхүүгийн бусад эх үүсвэрийг дамжсан 300.0 сая хүртэл ам долларыг зарцуулах	Х Наранхүү С.Улаан	бондын арилжаа /тэрбум ам доллар/ жижиг дунд үйлдвэр эрхлэх төвийн тоо	1.2 21	
17.1	Олон улсын санхүүгийн зах зээлд Засгийн газрын бондыг борлуулах бэлтгэл ажлыг хангах арилжаалах	Ч.Улаан	-	-	
18	Эрдэнэтийн засгийн баяжмалыг боловсруулж эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх эхлэлийг тавих	Х Наранхүү	-	-	
19	Таван толгойн нүүрсийг ашиглах нөхцөлийг бүрдүүлэх	Х Наранхүү	-	-	
19.1	Таван толгойн орд газарт байгаа нүүрсийг нөөцийг дотоодын жишгт нийцэх аргаар зах зээлд гаргах	Х Наранхүү С.Оюун	-	2007.12-2008.07	
19.1.1	Таван толгойн орд газрын тусгай зөвшөөрлийг төрийн мэдэлд шилжүүлж ордыг ашиглах нөхцөлийг бүрдүүлэх	Х Наранхүү С.Оюун	-	-	
19.1.1.1	Хэлцэрээр байгуулах ерөнхий нөхцөл журмыг гаргах	Х Наранхүү	-	-	
19.1.1.2	Таван толгойн орд газрын ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг эзэмших байгаа компаниудтай хэлэлцэн зөвшилцөж тохиролцооноор төрийн мэдэлд ордыг эзэмших тусгай зөвшөөрлийг шилжүүлэн авах	Х Наранхүү С.Оюун	-	2007.12-2008.07	
19.1.1.3	Төр тусгай зөвшөөрлийг шилжүүлэн авсны дараа гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулагч нэгдлийг гэрээ хэлэлцээр хийж хэмжээ Таван толгойн орд газрыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах төвөрхийг зохицуулах	Х Наранхүү С.Оюун	-	2008.05	Засгийн газрын гишүүд
19.1.2	Таван толгойн бүлэг орд газрыг төр дангаараа эзэмших хөрөнгө оруулагч компаниг төр сонгон төрийн нэрийн өмчөөс хэлэлцээ хийх	Х Наранхүү С.Оюун	-	2007.12-2008.07	Засгийн газрын гишүүд
19.1.2.1	Таван толгойн орд газрыг хамтран эзэмших, ашиглах стратегийн хөрөнгө оруулагчийг олон улсын нээлттэй сонгон шалгаруулалтаар сонгож улмаар стратегийн хөрөнгө оруулагчийг сонгож олон улсын нээлттэй сонгон шалгаруулалтын бэлтгэл ажлыг олон улсын санхүүгийн байгууллагуудын туслалцаатайгаар зохион байгуулах хэлцэрээр ажиглах	Х Наранхүү С.Оюун	-	2007.12-2008.07	Засгийн газрын гишүүд
19.1.2.2	Таван толгойн орд газрын ашиглалтын лицензийг эзэмших бодлого төсөл хэрэгжүүлэхэд оролцох хөрөнгө оруулагчдад тавих нөхцөл төр эзэмших хувь хэмжээг дахь бүтэц нийгмийн асуудлаар Монголын талын байр суурийг нэрийн-лэн тогтоож хөрөнгө оруулалтын гэрээг боловсруулахад бусад улс орны туршлага олон улсын байгууллагуудын зөвлөмж саналыг судалсны үндсэн дээр сонгон шалгаруулалт хийх	Х Наранхүү С.Оюун	-	2008.05	Засгийн газрын гишүүд
19.1.3	Таван толгойн орд газрын ашиглалтын лицензийг эзэмших байгаа компаниудтай талуудыг хэлэлцүүлжээр тохиролцсонд хүрэх зорилгоор яриа хэлэлцээрээр эхлүүлж хэлэлцэн зөвшилцөж	Х Наранхүү С.Оюун	-	2007.12-2008.07	Засгийн газрын гишүүд
19.1.3.1	Таван толгойн орд газрын зөвшөөрлийг төрд шилжүүлэн авах асуудлыг судалж үзэж тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчтэй хэлэлцээ явуулах ажлын хэсгийг Монгол Улсын Ерөнхий сайдын захирамжаар байгуулсан ажиглуулах	Х Наранхүү С.Оюун	-	2007.12-2008.07	Засгийн газрын гишүүд

20	Оюутолгой эрс, алтны ордыг ашиглаж уул уурхай металлургийн үйлдвэрлэлийн цэцэглөвөр байгуулах. Уг цэцэглөвөрийг ашиглахад шаардахад эрчим хүчний эх үүсвэр цахилгаан дамжуулах шугам, зам тээврийн сүлжээ, усны хангамжийг барихад барилга байгууламжийг барьж байгуулах түүнчлэн Дархан-Сүлгийн бүс нутаг, дахь Төмөрзүг, Баянтон, Төмөрзүгийн хөдрийн ордуудыг түшиглэн төмрийн хүдэр олборлох, байгуулах боловсруулах үйлдвэр байгуулж хар төмөрлөгийн үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэхэд төр засгийн зүгээс дэмжлэг үзүүлэх.			Х Нарануу Ч Хурбаатар Р.Раш
20.1	Оюутолгой газрыг Монгол Улсад итгүү ашигтай байдлаар олон улсын нэр хүнд бүхий хүтээн зөвшөөрдөг байгууллагууд дэлхийн дэвшилт жижиг стандартад хийцүүлэн хийх	2007-12-2008.06		Х Нарануу
20.1.1	Монгол Улсын Засгийн газрын нэрийн өмнөөс Оюутолгой ордын хэлцэжээ олон улсын нэр хүндтэй байгууллагууд зүүнчлэн агуулах салхины байгууллагуудыг тодорхой шалгуур үзүүлэлтээр сонгох, олон салхины байгууллагуудтай хамтран ажиллах хугацаа, нөхцөл, төлбөр төлөх эсэх асуудлаар санал боловсруулж Ундэрсний аюулгүй байдлын зөвлөл болон XIX-Д танилцуулан тодорхой зөвлөмж чиглэл авах дамаар ажиллах	2007-12-2008.06		Х Нарануу
20.1.2	Оюутолгой ордод Монгол Улсын төрөөс баримтлах бодлого, төсөл хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалтад тавих нөхцөл төр эзэмшэх хувь хэмжээг дэд бүтэц нийгмийн асуудлаар Монголын талын байр суурийг харьцангуй тогтоож хөрөнгө оруулалтын гэрээний төслийг шинэчлэн боловсруулахад бусад Улс орны туршлалыг судлан олон улсын нэр хүнд бүхий салхины байгууллагуудтай санхүүжилтээр Монгол Улсын Засгийн газрын нэрийн өмнөөс гэрээ хэлцэл хийж нөхцөлийг бүрдүүлэх	2007-12-2008.06		Х Нарануу
20.1.3	Оюутолгой ордын талаар Засгийн газраас өөрийн хүсэж буй нөхцөл шаардлага тавих	2007-12-2008.06		Х Нарануу
20.1.3.1	Засгийн газраас Оюутолгой ордыг Монгол Улсад үр ашгтайгаар ашиглах буюу ил болгож, судлан үзэх олон улсын салхины байгууллагууд тавих нөхцөл шаардлагыг харьцангуй тодорхойлох уламжлалыг Ундэрсний аюулгүй байдлын зөвлөл болон Улсын Их Хуралд танилцуулж тодорхой зөвлөмж чиглэлийн дагуу ажиллах	2007-12-2008.06		Х Нарануу
20.1.3.2	Оюутолгой ордын талаар Монгол Улсын төрөөс баримтлах бодлого төсөл хэрэгжүүлэхэд орлох хөрөнгө оруулалтад тавих нөхцөл, төр эзэмшэх хувь хэмжээ, дэд бүтэц болон нийгмийн асуудлаар Засгийн газраас тавих шаардлагыг Хөрөнгө оруулалтын гэрээний төсөлд тусгах	2007-12-2008.06		Х Нарануу
21	Урмын орд газрыг ашиглах эрх үийн талтай орчныг эн тэргүүнд бүрдүүлдэг ордод эрх асуудлыг эрхлэн харууцдаг бие даасан нэгж байгуулж түүний ажиллах чиг үүргийг тодорхойлох	-		Х Нарануу
22	Төмөрзүгийн хүдрийн бүсэд нүүрс, шохойн чулуу, доломит зэрэг металлургийн үйлдвэрлэлд шаардлагатай түүхий эрлийн нөөцт судалгаа хийх	-	Уйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Х Нарануу
23	"Стратегийн ач холбогдол бүхий орд газар"-ын бүртгэл ажлаарыг батлах	-		Х Нарануу
24	Асгалын мөнгөний орд газрыг ашиглах бэлтгэлийг хангах	-	Уйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Х Нарануу
25	Газрын тооны хялгуур алборлолтыг нэмэгдүүлж газрын тос боловсруулах үйлдвэр байгуулахыг төрөөс дэмжиж нүүрснээс нефть бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж эзлэх	-	Уйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Х Нарануу
26	Стратегийн хүснэгт бүтээгдэхүүн болох буудай, нефть бүтээгдэхүүний улсын нөөцийг нэмэгдүүлэхэд салхины дэмжлэг үзүүлэх	100-аас доошгүй	Хөрөнгийн хэмжээг /Тэрбум төгрөг/	Ч.Улаан Ц.Гануур

27	Эрдэс, түүхий эдийн нөөцийг өсгөх, геологийн хайгуул судалгааны аяллыг хэмжээг нэмэгдүүлэх хувиар хөрөнгөөр геологийн хайгуулыг ахиулж хийгдэх буй эсрэг оронд хэргийн судалгаа болон суурин ажлын үндэд хяналт тавих.	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	X Нарангуу
27.1	Уул Уурхайн нөхөн сэргээхийн бодлого эрх зүйн орчныг боловсруулж болгох	-	2007.12-2008.06	Г Шийдэгдэмбэ X Нарангуу
27.1.1	Ашигт малтмалыг олборлох, баяжуулахад байгаль орчинд учруулах хохирлын эсрэг, эдийн засгийн үнэтгээ, гөнгөр тосгоор аргачлалыг боловсруулж мөрдүүлэх	-	2007.12-2008.06	Г Шийдэгдэмбэ X Нарангуу
27.1.2	Нөхөн сэргээхийн зардал тосгоор норм үнэтгээг шинэчлэн батлах	-	2007.12-2008.07	Г Шийдэгдэмбэ
27.1.3	Уул Уурхайн нөхөн сэргээхийн стандартыг шинэчлэн баталж мөрдүүлэх	-	2007.12-2008.07	М Энхболд Г Шийдэгдэмбэ
28	Харьс орнуудын болон олон улсын зах зээлийн боломжийг илүү ашиглах өндөр хөгжилтэй орнуудын зах зээлд бараа бүтээгдэхүүнийг хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр нийлүүлэх боломжийг эргэлтээх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	X Нарангуу Ч Улаан
29	Эдийн засаг, худалдааны чөлөөт бүсүүдийн үйл ажиллагааг эрчимжүүлж бусуудийн дэд бүтцийг бүрдүүлэх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	М Энхболд X Нарангуу
29.1	Эдийн засаг, худалдааны чөлөөт бүс байгуулах бодлогыг үргэлжлүүлж хэрэгж өрүүлэгчид, бизнес эрхлэгчдэд үйлчлэх мэдээллийн база сулжаа байгуулах	-	2007.12-2008.07	X Нарангуу
30	Бөөний худалдааг Жижиг, дунд үйлдвэрийн тухай хуулийн хүрээнд зохион байгуулах	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	X Нарангуу
31	Жижиг, дунд үйлдвэрийн чиглэлээр ажиллаж байгаа хэлтэс, алба сан, төслүүдийг жижиг, дунд үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын агентлагийн бүтэцэд шилжүүлэн Жижиг, дунд үйлдвэрийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх аяллыг өргөсд Сум, дүүрэг бүрт 30-аас доошгүй сан тэргээр Жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих сангийн хөрөнгийг нэмэгдүүлж авчир байр бий болгох, Жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчдэд өрөг зээлийн хүүгийн торорой хэсгийг тэрвэс хяриулах зохион байлцааг гаргах механизмийг бүрдүүлж шалгарсан төслийг аргачланы бичвэр дамжуулан санхүүжүүлэх, уг зээлийн хүүг жилийн 10 хувиас хэтрүүлэхгүй байх	-	-	X Нарангуу Ч Улаан
32	Түүш, эрчим хүчний салбарт шинэчлэлт хийж зах зээлийн эрчимээр ажиллах орчныг үр шаттайгаар хэрэгжүүлэх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Ч Хуралбаатар
33	Цэцэрлэг-Эгийн голын усан цахилгаан станцыг барьж ажиллуулж эхлүүлэх	хүчин чадал	228 мВт	Ч Хуралбаатар
34	Улаанбаатар-Мандалговь-Тавантолгой-Оюутолгойн 220 кВТ цахилгаан дамжуулах шугам дэд өргөөг барьж эхлэх	урт км	400.0	Ч Хуралбаатар
35	Эрдэнэт-Эгийн голын усан цахилгаан станц, Баянгуур-Цайрлалын 220 кВТ цахилгаан дамжуулах шугамыг зураг төслийг боловсруулах	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Ч Хуралбаатар
36	Талман-Могойн гол-Мөрөнгийн чиглэлд 110 кВТ цахилгаан дамжуулах шугамыг барьж ашиглалтад оруулах	урт км	320	Ч Хуралбаатар
37	Улаанбаатар хотод дулааны цахилгаан станцан 5 дахь эх Үүсээрийг барьж ажилуу эхлэн байгуулах	хүчин чадал	400 мВт	Ч Хуралбаатар
38	Шивээ-Олоо, Тавантолгой болон бусад нүүрсний оронд Түшигтэсэн орчин үеийн өндөр үр ашгийг том хүчин чадал дулааны цахилгаан станц байгуулах аялыг эхлүүлэх	хүчин чадал	10000 мВт	Ч Хуралбаатар
39	Баянгуур, Шивээ-Олоогийн нүүрсний уурхайд Технологийн шинэчлэлт хийж	-	-	Ч Хуралбаатар

40	Экологийн цэвэр түлшний үйлдвэрийг Улаанбаатар хотын 2 дугаар цохилгын станцыг түшиглэн барьж ашиглахад оруулах	үйлдвэрлэх түлшний хэмжээ Мөн т/у цэвэр түлшээр хангагдах өрхийн тоо /Мянгаар/	150.0	Ч.Хуралбаатар Г.Шийрэгдалба
		хангагдах өрхийн тоо /Мянгаар/	70.0	
41	Хийн түлшний салбарыг хөгжүүлэх эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх төв суурин газарт хийн тулш ашиглах төхөөрөмжийг эвдэрч үндэслэл боловсруулах зарим аймгийн төвд шинээрүүлсэн шатдаг хийг цэнэглэх цэг барих	хамрагдах аймгийн төв	8	Ч.Хуралбаатар Х.Наранхүү
Зорилт 5. Хүн амын хүнсний хангамжийг нэмэгдүүлж аюулгүй байдлыг хангана				
42	Эрүүл ахуй, арьсун цэврийн шавардлага хангасан мах, махан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл боловсруулалтын зохиостой төлбөргүй бүрдүүлэх		-	Ц.Ганууяр, Х.Наранхүү
43	Хүнс, хөдөө аж ахуйн салбарын мэдээллийн урсгын хэмжээний нэгдсэн сувицгаж бий болгох		-	Ц.Ганууяр, Н.Энхболд
44	Хүнсний баталгааг байдлын тогтолцоог олон улсын жишгийн дагуу шинэчлэх		-	Ц.Ганууяр, Н.Энхболд
45	Хүн амын хүнсний аюулгүй байдлаар тавих хяналтыг сайжруулж лабораториудын хүчин чадлыг нэмэгдүүлж нэгдсэн сувицгаж бий болгох хүнсний бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, худалдаа нийтийн хоолны чанар, зэрүү ахуйд тавих шаардлагыг өндөржүүлэх		-	Ц.Ганууяр, Х.Наранхүү Ц.Шийрэгдалба
45.1	Хүнсний аюулгүй байдал хоол тэжээлийн чиглэлээр олон нийтэд зориулсан хэвлэл мэдээллийн сурталчилгааг өргөжүүлж өвб хуудастай болох аялгуу зохион байгуулах	үйлдвэрийн аргаар боловсруулагдсан махны хэмжээ Мөн т/у	2007.12- 2008.07	Б.Батсорогдоо Ц.Ганууяр
46	Мах, махан бүтээгдэхүүний хангамж зэрүү ахуй чанарыг шаардлагыг дээшлүүлэх зорилгоор Говь-Алтай, Завхан, Хөвсгөл, Баянхонгор, Дундговь, Ховд, Баян-Өлгий, Сүхбаатар, Булган аймгуудад, хөрсгөлтэй агуулах бүхий мал нэрдлэгвэны газрыг шинээр байгуулахад дэмжлэг үзүүлэх	үйлдвэрийн аргаар боловсруулсан сүүний хэмжээ /Сая литр/	25.9	Ц.Ганууяр
47	Төв, суурин газрын хүн амын мах, сүүний хэрэгцээг дотоодын үйлдвэрлэлээр хангах зорилгоор арьсун ашиг шимт мах, сүүний Үйлдлийн үүргийг импортлож мах сүүний болон усдалгаатай газар Төрөөлтийн үйлдвэрлэл эрсдэлд эвлэрж аж ахуйнуудыг бүсэлэн байгуулах хөтөлбөр төслүүдийг боловсруулан хэрэгжүүлж эхлэх	дотоодын хүнсний ногооны хангалтын хувь	55.0-аас доошгүй	Ц.Ганууяр
48	Төв, суурин газар болон хөдөөгийн иргэдийг дотоодын үйлдвэрлэлийн төмөр занах түүний хадгалалтыг сайжруулах зорилгоор аймаг сумдын төвд хүнсний ногооны агуулах байгуулах газар шугууны махны үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх "Гахай" "Дундговь" төслийг боловсруулж хэрэгжүүлэх	дотоодын тарвалсан төмөрийн хангалтын хувь	95-аас доошгүй	Ц.Ганууяр
		дотоодын үйлдвэрлэлээр хангам гуримын хангалтын хувь	43.0	Ц.Ганууяр
49	2008 оныг "Хүнсний хангамж-аюулгүй байдлын жил" болгон зарлаж уг бодлогын хүрээнд мах түрлийн үүнийг өсгөлтэй хэлбэрээр хангамж нийлүүлэлтийг төгөрлөтэй байлгах зорилгоор махны ноёд цогцлох гуримын хэрэгцээг оёрын 3 жилд дотоодруу хангах зорилт дээшлүүлэн улаан буудайг "Буудайн Сан"-гаар дамжуулан худалдан авч 1 тн тутамд 80.000 төгрөгийн урсгалуулан олгох газар тариалангийн төхөөрөмжийг дэмжлэг ашигласнаар хөгжүүлэх	буудайн хэмжээ Мөн т/у	130.0	Ц.Ганууяр
49.1	"Хүнсний аюулгүй байдлын жил"-ийн нээлтийн ажиллагаа зохион байгуулах		2007.12- 2008.07	Ц.Ганууяр
49.2	"Хүнсний аюулгүй байдлын жил"-ийн хүрээнд төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийн ивэйд иргэдэд мэдээлэх олон түмний санал болгож салбарын бодлого шийдвэрт тусгах "Иргэдийн санал хүсэлтийг хүлээж авах байр"-ыг нээж ажиллуулах		2007.12- 2008.07	Ц.Ганууяр
Зорилт 6. Мал аж ахуйн салбарын байгалийн эрсдэл чадваргүйг бозооног бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх замаар хөдөөгийн хүн амын амьжиргалыг түвшин дээшлүүлнэ				

50	Бүс нутгийн онцлогийг харгалзан хот айл малчдын бүлэг эрчимсэн мал аж ахуй эрхлэгчдэд бэлчээрийг гэрээгээр зохицуулах эрх зүйн орчин бүрдүүлж бэлчээр усны нөөцийг зохицотой ашиглах	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Ц.Гантуяа
51	Аймаг дундын отрын бүс нутгуудыг хамгаалалтад авч усжуулах материаллаг баазыг нэмэгдүүлэх түүнийг харууссан нэгжийг ажиллуулах үйл ажиллагааг нь жигдрүүлэх	отрын бүс нутгийн тоо	3	Ц.Гантуяа
52	Эрчимсэн аргаар уяар хонь үржүүлэхийн зорилгоор нутгийн шилмэл үйлдвэр омгийн малыг сонгон үржүүлэх цөм сүргийн үржлийн төвийн үйл ажиллагааг жигдрүүлэх	цөм сүргийн тоо /ман толгой/	1130.0	Ц.Гантуяа
53	Бэлчээр дэх эвдрэсэн худалт зосвар шинэчлэлт хийх, шинээр худалт гаргах, иргэдийн оролцоотойгоор пар худалт гаргах үйл ажиллагааг дэмжих	шинээр гаргах инвентерийн хийцтэй худалтын нийт тоо	1700-аас доошгүй	Ц.Гантуяа
54	Бэлчээр тариалангийн талбайн хортон мэрэгч шавьттай тэмцэх ахуйг хураллан буй орчинд халтгүй үр нөлөөтэй дөвшилтэй тэмцэх, арга хэлбэрээр зохион байгуулах	засварлах худалтын тоо	375	Ц.Гантуяа
55	Тариалан тээвэрлэлийн үйлдвэрлэлийг нөмгөдүүлэх малын тээвэрлэлийн үйлдвэрийг сэргээх арга хэмжээ авах	энгийн болон биологич химийн аргаар тэмцэх талбай /мөн га-гаар/	680.0	Ц.Гантуяа Г.Шийлэгдамба
56	Мал амьтны гоц халдварт болон халдварт бүс өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд амьдралд малын тоог нэмэгдүүлэх, үүрийн дотоолох өвчин болон түрэмцэл тархалттай байгаа эрдсийн дутагдалас үүсэх өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх халдвар өвчний тархалт гаралтыг бууруулах	хурал авах ургац /мян тн/	12.0	Ц.Гантуяа
57	Монгол Улсад үүрийн цэрэг өвчнөөр тайван орны жагсаалтад оруулах	хэмжээг дахь малын тоог нөмгөдүүлэх хэмжээ	2-3 дахин	Ц.Гантуяа
58	Цацган иргэд, тэмээчдийн амьжиргааг дэмжүүлэх цаа буга, тэмээн сүргийг толгойлор өсгөх эрх зүйн орчныг сайжруулж тусгай нөхөгчөөр хэрэгжүүлэх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	жагсаалтад орсон байх	Ц.Гантуяа
59	Услагатай сүл-төхийн борилта байгууламжийг шинэчлэх, засварлах, шинээр барьж байгуулах газар тариаланд техникийн шинэчлэл хийх	услагатай нөхцөлд тариалах тариалангийн талбайн хэмжээ /мөн га-гаар/	36.0	Ц.Гантуяа
59.1	"Атрын Ш ан"-ы хүрвэнд газар тариалангийн салбарыг шинэ түвшинд товорхойлон хөгжүүлэх	2007.12-2008.07		Ц.Гантуяа
60	Услагатай тариалан эрхлэх талбайн хайгуул хийх төлөх, эрдийн засгийн үндэслэл боловсруулах, бэлчээрийн усны хайгуул судалгааг эрчимжүүлэх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр		Ц.Гантуяа
60.1	Улсын эрдэм шинжилгээний байгууллага аж ахуйн нэгж иргэдтэй гэрээ байгуулан цөм сураг тариалан ургамалын саян чардрын үр үйлдвэрлэх ахуйг зохион байгуулах	2007.12-2008.07		Ц.Гантуяа Аймаг нийслэлийн Засаг дарга
61	Мал аж ахуй, газар тариалан эрхлэх буй иргэн аж ахуйн нэгжид хөгжөөлшлэлт үнээр нийлүүлэх бага сөрхөн трактор цэвэрлэн "Үстүүр" хадлангийн болон газар тариалангийн техник хэрэгслэлийн тоог нэмэгдүүлэх	бага сөрхөн техник хадлангийн тоонг хэрэгслэл хангагдах өрх, аж ахуйн нэгжийн тоо	4000	Ц.Гантуяа
Зорилт 8.	Барилга, хот байгуулалт газар зохион байгуулалтын төлөвлөлтийг сайжруулж иргэдтэй орон сууцнаар хангах инвентерийн шугам сүлжээг өргөтгөх арга хэмжээ авч			

62	"40000 орон сууц" хотлогчийн хүрээнд Улаанбаатар хот болон бүсийн Түлгүүр төв хотуудын гэр хорооллыг дахин төлөвлөлт хийх замаар орон сууцны хороолол болгох төлбөрсөн инженерийн хангамжид хэлбэлз	ашиглалтад орох орон сууцны тоо	10000 айн	Ц Цолмон Ч Хурэлбаатар Ц Цолмон
62.1	"40000 орон сууц" хотлогчийн хүрээнд цахилгаан болон дулааны сүлжээг өргөтгөх зурга тусгай хийх ажлыг зохион байгуулах	-	-	Ч Хурэлбаатар Ц Цолмон
62.2	"40000 орон сууц" хотлогчийн эрчимжүүлэн 2/13 айлын орон сууцны шинээр барьж ашиглалтад оруулах	-	-	Ц Цолмон Т Билэгт
62.3	Орон сууцны ХҮ, VII, Радио төлөвлөлийн Хэрэг эрхлэх газрын орчимын болон Гандан хороололын хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөг хэрэгжүүртэй зогсох	-	-	Ц Цолмон Ч Улаан
63	Хүн амыг орон сууцнаар хангах зорилтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор ипотечийн хууль эрх зүйн орчмыг бүрдүүлж "40000 орон сууц" ны хотлогчийн хэрэгжилтийг эрчимжүүлэх	-	-	Ч Улаан Д Баварсайхан Ц Цолмон Ц Цолмон Ч Улаан
63.1	Үл хөдрөх эд хөрөнгөөр баталгаажсан ерөнхий бичгийн тухай Үнэт цаасжуулах болон хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаасны тухай Хөрөнгийн үнэтгэсний үйл ажиллагааны тухай хуулийн төслийг боловсруулах	-	-	Ц Цолмон
63.2	Зөвгийн газрын бондын хөрөнгөөр иргэдэд орон сууцны урт хугацаатай зээл олгох ажлыг эхлүүлэх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Ц Цолмон
64	Автомашины зогсоол, унадаг дугуй, тамир дутуу иргэдийн дэд бүтцийн тусгай байгууламж тэдгээрт тавих шаардлагыг хот төлөвлөлийн стандартын нийцүүлэх барилгын зурга төсөвт тусгаж хэвшүүлэх	ерөнхий төлөвлөгөө хийх тоо	4	Ц Цолмон
64.1	Авто зогсоолын стандартыг шинээр боловсруулж хэрэгжүүлэх	-	-	Ц Цолмон
65	Замын-Үүд, Цагааннуурын чөлөөт бус Хархорин Эрдэнэзүүгийн аялал жуулчлалын төв Таваантолгой, Оюутолгой, Цагаан суваргын уул уурхайн цэцэрлэгийг түшиглэсэн бус нутгийн хот байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулж батлуулах	-	-	Ц Цолмон
65.1	"Замын-Үүд" эдийн засгийн чөлөөт бүсийн хот байгуулалтын их бүрэн үндэслэл инженер геологийн судалгаа инженерийн хангамж эх үүсвэрийн хэрэгтэй тусгах арга хэмжээг авах	-	-	Ц Цолмон Р Раш
65.2	"Цагааннуур" худалдааны чөлөөт бүсийн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулж батлуулах	-	-	Ц Цолмон Р Раш
65.3	Хархорин, Эрдэнэзүү орчмыг аялал жуулчлалын төв болгон хөгжүүлэх хотлогчийг боловсруулах	-	-	М Энхболд Ц Цолмон
65.4	Голийн бүсийн Таваантолгой, Оюутолгой, Цагаан суваргын уул уурхайн орд газрыг түшиглэсэн бус нутгийн хөгжлийн стратеги хот байгуулалтын төлөвлөгөөг боловсруулж хэрэгжүүлэх	-	-	М Энхболд Ц Цолмон
65.4.1	Т.Агийн говь-ийн эрчимтэй хөгжлийн дэд бүс байгуулах ноцлон эрх зүйн орчмыг бүрдүүлэх	ашиглалтад орох барилгын материалын үйлдвэрийн тоо	2007.12-2008.07	М Энхболд Ц Цолмон
66	Барилгын материалын үйлдвэрлэлийг хөгжүүлж дотоодын үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүний хэмжээг нэмэгдүүлэх	300.0	2007.12-2008.07	Ц Цолмон
66.1	Барилгын материалын үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх мастер төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх	цэвэр усны шугам	255	Ц Цолмон
66.2	Барилга хот байгуулалт нийтийн аж ахуйн газрын харилцаа харяаны үндэслэлийг ажил үндэслэл эрхлэх зургийн этгээлд тусгай хөшөөрөл олгох тогтоолоор боловсруулж болгох аял Ургийн давхардыг арилгах замаар шат дамжлагыг эрс цэвэрлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	-	-	Ц Цолмон
67	Хот, суурин газрын инженерийн шугам сүлжээг сайжруулах гэр хорооллыг цэвэр,	-	-	Ц Цолмон

Бохир усны нэгдсэн сүлжээнд холбох ажлыг эрчимжүүлэх	Барих илчлэрийн шугам сүлжээний урт /км-ээр/	Бохир усны шугам		
		Дулааны шугам 42.6	106.4	
67.1	Сум, суурин газрын дулаан хангамжийн шинэчилсэн хөтөлбөр-ийг боловсруулах хэрэгжүүлэх	-	3690	Ц.Цолмон
67.2	Ажгийн төвүүдийн дулаан хангамжийн судалгаа хийх төлөх, эдийн засгийн үндэслэл боловсруулах	-	-	Ц.Цолмон
67.3	Улаанбаатар хотын 5 дахь эх Үүсвэрийн төлөх, эдийн засгийн үндэслэл боловсруулах	-	-	Ц.Цолмон
67.4	Улсын төслийн хоронтой оруулалтаар цэрвэр усны 150 ам, бохир усны 34 км шугам, гадаадын эзэл, тусламжийн хүрээнд цэрвэр усны 100 ам, бохир усны 60 км шугам, сүлжээг засварлах	-	-	Ц.Цолмон
67.5	Бөвөнгийн амгаас Найрамдалт зуслан хүртэлх цэрвэр, бохир ус, дулааны шугам барьж ашигтлалтад оруулах	-	-	Ц.Цолмон
67.6	14-р хороололын дулааны 16 мангистрал ил шугам Буянт-Ухаагийн дулааны 13-р мангистрал ил шугамуудыг данд сурагт тавих, өргөтгөх, насосны станц барьж ашигтлалтад оруулах	-	-	Ц.Цолмон
67.7	Бохир усны 25-р коллекторын 2-р зольжийн шугам барих	-	-	Ц.Цолмон
67.8	7-р хороололын болон Радоо телевизийн Хэрэг зоглох газрын орны хороололын цэрвэр, бохир усны шугам суржээг шинэсрөх барих	-	-	Ц.Цолмон
68	Газрын мэдрэлтийн үндэсний системийг байгуулах ажлыг ээлүүлэх	мэдрэлтийн системийн бүрдүүлэлт /хувьар/	40.0	Ц.Цолмон
68.1	Газрын нэгдмэл сангийн тоо бүртгэл зургааны ажлыг орчин үеийн газар зүйн мэдрэлтийн системийн шаардлагад нийцүүлэн боловсруулах ажлыг зохион байгуулах	-	2007.12-2008.07	Ц.Цолмон
68.2	Газрын нэгдмэл сангийн тооллого явуулах газрын тоо бүртгэлийг Үндэсний газрын мэдрэлтийн системийн шаардлагад нийцүүлэх	-	2008.07	Ц.Цолмон
68.3	Үндэсний орон зайн мэдрэлтийн дэд бүтцийн бодлолын баримат бичиг-ийг батлуулах	-	2008.07	Ц.Цолмон
68.4	Үндэсний газрын мэдрэлтийн систем /УТМС/ -ийн техник, төлөг, төлөрөмжг суурилуулах, програмын хангамжийг суутгах томируулах, холбох, зохион байгуулалтын арга хэмжээ авах	-	2008.07	М.Энхболд Ц.Цолмон Н.Энхболд
68.5	Газар болон газраас Үндэстэй бусад байгалийн нөөцийн өгөгдлийн санг бүрдүүлэхэд шаардлагатай ISO19115 стандартыг холбогдох байгууллагуудад мөрдүүлэх арга хэмжээ зохион байгуулах	-	2008.07	Ц.Цолмон
68.6	Мэдрэлт холбооны сүлжээг ашиглан үндэсний газрын мэдрэлтийн санг бий болгож бус нутгийн өмчлөлт, хот байгуулалт газар зохион байгуулалтын ажлын үндэср хангаж мэдээллээр хөгжсөн шугарай үйлчлэх боломжийг бийрүүлэх	-	2007.12-2008.07	М.Энхболд Ц.Цолмон Н.Энхболд
68.7	Харчиний эрхийн бүртгэлийг байршлын координат зохиуулах тогтолцоо бий болгох	-	2007.12-2008.07	Ц.Цолмон
68.7.1	Монгол Улсын газраад дахь үл хэрлэх хөрөнгийн бүртгэлийг нэгтгэн гаргах	-	2007.12-2008.07	Ц.Цолмон
68.8	Алгоамз замын байгууламжийн паспортуудыг хөрөнгийн бүртгэлийг шинэчлэн мэдрэлтийн санг бий болгож эхэлдгийг тооцох давталтын тогтолцоог бүрдүүлэх арга хэмжээ авах	-	2006.07-2007.12-2008.07	Ц.Цолмон С.Оюун Р.Раш
68.9	Мөнгөн соригтсан сангийн төслийн хүрээнд хөрөнгийн эрхийн бүртгэлийг байршлын зурган мэдрэлтэй холбон мэдрэлтийн цогц үйлчилгээг бий болгох бэлтгэл арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх	-	2008.07	Ц.Цолмон
68.10	Германы "Хотын иж бүрэн хөгжил болон барилгын үйлдвэрлэлийг дэмжих" Төслийн	-	2008.07	Ц.Цолмон

69	6177 ууршилт барилгын мэдээллийн сан бүрдүүлэх Хот, суурин газрын хэдгэрийн хүрээнд барилга байшинд чандар зориулалтын ангилал тогтоосон барилгын дугаар олгох	регистрийн дугаар олголт лунаар	30.0	Ц.Цолмон
69.1	Барилга байгууламжийн паспортыг хувиар хэсэг мөхлөх регистрийн дугаар олгох паспортыг жуулах үйл ажиллагааг журааглах			Ц.Цолмон
70	Урьдны бэлтгэлтэй цэвэр усны ангижид хамрагдах төв, суурин газрын хүн амын тоог нэмэгдүүлэх	ундны бэлтгэлтэй цэвэр усны ангижид шинээр хамрагдах иргэдийн тоо Мөн хүн!	50.0-аас доошгүй	Ц.Цолмон Г.Шивээдамба
70.1	Улсын төслийн хөрөнгө оруулалтаар өмч, суурин газрын 20 орчим хувьт ус эхлүүрүүлэх үзэсжүүлэх төслийг төлөвлөж суурилуулах			Ц.Цолмон
70.2	Хот, суурин газрын цэвэр усны шугам суулгах, шинээр барих ажлыг ургалдуулах			Ц.Цолмон
Зорилт 9. Эдийн засгийн бусад болон олон улсын чанартай автомашины сүлжээг өргөтгөх ажлыг эрчимжүүлэх				
71	Азийн автомашины сүлжээний АН-3/АН-4 АН-3 чиглэлийн болон Мянганга замын хэвтээ босоо гэнзлэгийн автомашиг үргэлжлүүлэн барих Үндэс-Замуун гүүр-Чулуутын гүүр, Хархорин-Цэцэрлэг, Улаанбаатар-Эрдэнэсүмт, Ховорын Булган-Үеин, Дашинчалан-Орхонь гүүрийн чиглэлийн замыг барьж ашиглахад оруулах Чойр-Сайжиданд Замын-Үүд, Чулуутын гүүр-Тосонцрэнэ, Улаанбайшинт-Өлгий Ховд-Ярант, Өндөржаван-Сундсоровын чиглэлийн замыг үргэлжлүүлэн барих -Өлгий-Толбо-Холдын чиглэлийн замыг тавих зэвсэг	баригдах автомашины урт км-ээр	500	Р.Раш
72	Авто замын хэвтээ, босоо тэнгэлтүүдийг байгуулж ойрын 5 жилд бүх аймгийн төлгүүдийг нийслэлтэй хатуу хучилттай авто замыар холбох бодлого баримтлах			Р.Раш
73	Улаанбаатар-Мяндроговь-Даланзадгадын чиглэлийн хатуу хучилттай автомашины ажлын дүрэг төслийг боловсруулах ажлыг дуусгаж зам барих ажлыг эхлүүлэх	замны эзлэмжид барих замын урт км-ээр	500	Р.Раш
74	Улаанбаатар хотын авто замын сүүлчийн нэвтрүүлэх чадварыг сайжруулах, техник, эдийн засгийн үндэслэлийг боловсруулах, Монгол Улсын төмөр замын тээх, нэвтрүүлэх чадварыг доошлуулах зорилгоор зүүтүүр вагоны паркыг нэмэгдүүлэх	хөрөнгө оруулалтын хэмжээг Ларбуум төгрөг/	10.0-15.0	Р.Раш
75	Аварч жуулчлалын бус нутгийн автомашиг сайжруулах хүрээнд Хатгал-Жанжир-Төвийлгэн чиглэлийн хайрлан зам Хархорин-Хужирт, Хөшөө цайдам-Өгий нуур чиглэлийн замыг засаж сайжруулан ашиглахад оруулж Мөрөн-Хатгалын замыг эхлүүлэх	баригдах автомашины урт км-ээр/	108	Р.Раш
76	Улсын чанартай автомашины зөвхөн арчлалттай өргөсүүлж замын хэмжээг байгууламжийг сайжруулах тэмдэгтүүдэд замын дэргэ-нүүрийг арилгах шаардлагатай жосгогт замын туузан хөшлөгөө тавих			Р.Раш
Зорилт 10. Эдийн засгийн өсөлтийг дэмжих бүх төрлийн тээврийн хөгжлийг эрчимжүүлэх				
77	Дамжин өнгөрсөн тээврийн тухай Монгол-Орос-Хятадын гураван талт хэлэлцэврийн шийдэж эрчимжүүлэх зорилготой болгох			Р.Раш
78	Голийн болон Зүүн бүсийн төмөр замын сүүлсэг байгуулах, төмөр замыг цахилгаанжуулах авто хөргөлгөөр тоноглох техник, эдийн засгийн үндэслэл, судалгаа, эрэг төслийг боловсруулах	Төмөр эдийн засгийн үндэслэлүүдийг боловсруулж дуусгана		Р.Раш
79	Т.Голийн бүсийн төмөр зам төслийг хэрэгжүүлж эхлэх			Р.Раш
80	Замын-Үүдээр төмөр замыар болон авто замыар яваа нэвтрүүлэх чадварыг нэмэгдүүлэх			Р.Раш
81	Говь-Алтай, Увс, Завхан, Баян-Өлгий аймгийн нисэх буудалд хатуу хучилттай аяардором барих ажлыг эхлүүлж Говь-Алтайд зорчигч үйлчилгээний барилгыг ашиглахад оруулах	хатуу хучилттай аэродором барих аймгийн тоо	4	Р.Раш

82	Нийслэлийн хэдрэнхөвчөөр аюулгүй байдлыг хангах Тэнгэр тохиоромын хангалтыг сайжруулж Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дэргээр дамжин өнгөрөх олон улсын нийслэлийн тоог нэмэгдүүлэх	жилд дамжин өнгөрөх нийслэлийн тоо	60000-аас доошгүй байх	Р.Раш
83	Улаанбаатарын өмнөдээр Хошигтийн хөндийд олон улсын шикээ нисэх буудал барих ажлыг эхлүүлэх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Р.Раш Ч.Улаан Ц.Цолмон Р.Раш
83.1	Улаанбаатар хотын өмнөдээр Хошигтийн хөндийд Олон улсын нисэх буудлын хотон байгуулах төслийг боловсруулах	хэрэгжилтээр	8.0-аас доош	Р.Раш
84	Дотоодын агаарын тээврийн үйл ажиллагааг өргөжүүлж олон улсын нисэх, зориулалтын тооны өсөлт /дуулар/	шанхад бүртгэх хөнгө шикээд бүртгэх хөнгө онгоцны тоо	200	Р.Раш
85	Хөнгө онгоцны бүртгэлийн ажиллагааг нэмэгдүүлж дотоодын худалдааны тээвэрлэлийн найдвартай үйлчилгээг хангах зорилгыг ороовчлох	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Р.Раш
86	Олон улсын ижилтэй хүрсэн автаци машин үйлдвэрлэл, зөвхөн дотоодын зах зээлд барьж, дэмжих	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Р.Раш
87	Зорилт 11. Орчин үеийн мэдрэлтэй холбооны технологийг тунгуйласан оюун үйлдвэрлэлийн шинэ салбарыг бий болгох нөхцөлийг бүрдүүлэх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Н.Энхболд
88	Аж. Европын холбооны мэдрэлтийн өндөр хурдны холболт үүсгэх төлөхийн нөхцөлийг судалж шийдвэрлэх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Н.Энхболд Ч.Сайваанбалар
89	Орчин үеийн мэдрэлтийн технологийн олон улсын суртал, ашиглан оюун хөдөлмөр эрхлэх нөхцөлийг сонирхон үлс орнуудтай хамтран бүрдүүлж хэрэгжүүлж эхлэх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Н.Энхболд Ч.Сайваанбалар
89.1	Төрийн ой санхүүжилт сэргээх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Н.Энхболд Ч.Сайваанбалар
89.1.1	"Цахим засаглал" хөтөлбөрийн хүрээнд Засгийн газрын бургалт лавламжийн сан бий болгож лавлагааны нэгжийг нэмэгдүүлэх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	2007.12-2008.07	Н.Энхболд Засгийн газрын гишүүд Ц.Мөнх-Оргил
89.1.1.1	Хууль, жууль тогтоомжийн нэгдсэн сан бүрдүүлэх мэдрэлтээр үйлдэх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	2007.12-2008.07	Ц.Мөнх-Оргил
89.1.1.2	"Эрх зүйн мэдрэлтийн цахим сан" хөтөлбөр, мэдрэлтийн бусад сан бүрдүүлэх, мэдрэлтээр үйлдэх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	2007.12-2008.07	Ц.Мөнх-Оргил
89.1.1.3	Нийтээр дагаж мөрдөх эрх зүйн акт буюу Монгол Улсын сайд, эмгэг нийслэлийн Засаг дарга, Засгийн газрын ажиллагсийн даргын нийтээр дагаж мөрдүүлэхээр гаргасан шийдвэрийг бүртгэж лавлагаа өгөх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	2007.12-2008.07	Ц.Мөнх-Оргил
89.1.2	Салбарын статистик мэдрэлтийн сан бүрдүүлэх, хөтөлбөр, лавлагаа өгөх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	2007.12-2008.07	Н.Энхболд П.Бямбацэрэн Засгийн газрын гишүүд
89.1.2.1	"Газар зүйн мэдрэлтийн систем"-д суурилсан хүнс, хөдөө аж ахуйн салбарын мэдрэлтийн цогц бэлдэж буйгуулах ажлуудад нэг цогцойн үйлчилгээг үзүүлж, мэдрэлтийг иргэдэд нээлттэй хүртээмжтэй үр нөлөөтэй болгох	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	2007.12-2008.07	Ц.Гантуяа
89.1.2.2	Нутаг ашиглан мэдрэлтийг шуурхай дамжуулах болон бүрдүүлэх, галшлагас хамгаалах болон байдлыг хангах үндэсний бүрдүүлэх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	2007.12-2008.07	Ц.Гантуяа
89.2	Шилэн кабелид холбогдсон өмчийн тоо, сүм суурин газрыг интернэтэд холбож ажлыг өргөжүүлж статистикийн мэдрэлтийг сүүнээсээр авах технологийг шийдвэрлэх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	2007.12-2008.07	Н.Энхболд П.Бямбацэрэн
89.3	"Цахим засаглал" дэд хөтөлбөрийн мастер /арсений/ төлөвлөгөөг боловсруулж батлах	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	2007.12-2008.07	Н.Энхболд Ч.Сайваанбалар

89.4	"Цахим Засгийн газрын нэгдсэн вэб сайт" төсөл хэрэгжүүлэх		2007.12-2008.07	Н.Энхболд ч.Сайханболзол
89.5	Хуулийн этгээд байгууллагын дэргэд хэргийн цахим шуудангийн хаягтай болгох		2007.12-2008.07	Н.Энхболд Засгийн газрын гишүүн
89.6	Интернет хуудартаа үлчилгээг, зайны сурталт, цахим нийтлэл, зайны өсөнцөгтөөг эрчимтэй хөгжүүлэх		2007.12-2008.07	Н.Энхболд Засгийн газрын гишүүн
89.7	"Цахим Монгол" хөтөлбөртэй уялдуулан экспорт импорт худалдаа үйлчилгээтэй холбоотой лицэнэ зөвшөөрлийг сүлээсээр дамжуулан олгох бэлтгэлийг хангах		2007.12-2008.07	А.Хангайн Х.Наранхүү
89.8	Шуудангийн элп кодыг улс орны хэмжээнд нэвтрүүлэх арга хэмжээ авах		2007.12-2008.07	Р.Раш
90	Интернэцийн олон улсын газрын хурдыг өндөр хурдаа технологийг шилжүүлэх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	2007.12-2008.07	Н.Энхболд ч.Сайханболзол
Гурав. Бус нутаг хадархийг хөгжил байгаль орчны бодлого				
Зорилт 12. Бусчилсан хөгжлийн эрх зүйн орчныг сайжруулж бус нутаг бүсийн тулгуур төвүүдийн хөгжлийг дэмжих				
91	Төв, Хангайн бүсийн коад хэсэгт "Хөвсгөл-Сэлэнгэ" төвийн хэсэгт "Талбын говь" -ийн эрчимтэй хөгжлийн дэд бүс байгуулах нөхцөлийг бүрдүүлэх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр		М.Энхболд Ц.Цолмон Х.Наранхүү Р.Раш
91.1	Төв, Хангайн бүсийн хөгжлийн хөтөлбөртэй уялдуулан "Хөвсгөл-Сэлэнгэ" -ийн эрчимтэй хөгжлийн дэд бүсийн өнцрөлт тойрсон хот байгуулалтын бодлого боловсруулах		2007.12-2008.07	М.Энхболд Ц.Цолмон Х.Наранхүү Р.Раш
91.2	Хөвсгөл Байгалийн ай сай нутагт алтан жуулчлалыг хөгжүүлэх хөтөлбөрийг боловсруулан хэрэгжүүлж эхлэх			М.Энхболд Ц.Цолмон Х.Наранхүү М.Энхболд М.Энхболд Ц.Цолмон Х.Наранхүү
91.3	Төвийн бүсийн хөгжлийн хөтөлбөртэй уялдуулан "Талбын говь" -ийн эрчимтэй хөгжлийн дэд бүсийн өнцрөлт тойрсон хот байгуулалтын бодлого боловсруулах			М.Энхболд Ц.Цолмон Х.Наранхүү
91.4	Өмнөд Говийн бүс нутгийн ашигт малтмалын ордуудад тулгуурлан уул уурхайн цэцэглөөр байгуулах хөтөлбөр боловсруулах			М.Энхболд Х.Наранхүү Ц.Ганхуу
92	Бүсийн тулгуур төв хотуудыг түшиглэн түүрийг эд бэлтгэх, шинэ тогтолцоог бий болгох	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр		М.Энхболд Х.Наранхүү Ц.Ганхуу
93	Алтанбулаг Цагаануурын цөөвөг бүсэд дотоод, гадаарын хөрөнгө оруулалтыг оруулж эхлэх	хөрөнгө оруулалтын хэмжээ ЛЭЗБУМ төгрөг/	10.0-аас доошгүй	М.Энхболд Х.Наранхүү М.Энхболд Ч.Улаан
94	Бүсийн захиргааны албыг байгуулж тус албаны ажиллах эрх зүйн орчныг хуульчлах, бүсийн тулгуур төвүүдэд чиглэгдсэн хөрөнгө оруулалтыг дэмжих	эрчим хүчийг төвлөрсөн эх үүсвэрт холбогдох сумын тоо	33	М.Энхболд ч.Хуралбаатар
95	Хөдөөгийн сум, суурин газрын эрчим хүчний хангамжийг шийдвэрлэх	сэргээгдэх эрчим хүчинд холбогдох сумын тоо	13	М.Энхболд ч.Хуралбаатар
96	Малчин өрхийг эрчим хүчний сэргээгдэх эх үүсвэрээр хангах	малчин өрхийн хамрагдалт (хувиар)	100.0	М.Энхболд ч.Хуралбаатар ч.Сайханболзол
97	Хөдөөгийн бүх сумын төвийг гар утасны сүлжээтэй болгох төлөмийн асуудлыг шийдэж малчин өрхийг холбоожуулж эхлэх	Урэн холбооны сүлжээнд холбох сумын тоо	200	М.Энхболд Н.Энхболд

Зорилт 13. Байгалийн нөөцийн менежментийн шинэ тогтолцоог нэвтрүүлж байгаль орны бохирдлыг бууруулах

98	Байгаль орныг бохирдуулсны хариушлага тооцох эрх зүйн орчны бүрдүүлэх	үйл ажилгааны хэрэгжилтээр	-	Г. Шийсэгдамба
99	Байгаль орныг хамгаалах ажлыг нутгийн иргэдэд түшиглэн явуулах зорилгоор байгалийн нөөцийг иргэдийн нөхөрлөлд зохицуулах тогтолцоог нэвтрүүлэх	үйл ажилгааны хэрэгжилтээр	-	Г. Шийсэгдамба
100	Ойн бодлогын шинэчлэлийг хийж ойг нөхөн сэргээх, тархи уруулах, хорлон шавьстай тэмцэх	оюуруулах талбай /га-гаар/ ойн хортонтой тэмцэх талбай /га-гаар/ ойн зохион байгуулалт хийх талбай /сан га-гаар/ улсын ойн санд хүлээж авах /тархмал ой /га-гаар/ түүхий нүүрсний хэрэглээг бууруулах хувь	10000 34000 15 5000 30.0	Г. Шийсэгдамба Т.Биеэлт
101	Улаанбаатар хотын агаарын бохирдлыг бууруулах	агаарт ялгарах нүүрсхүчлийн хийг бууруулах талбайн хэмжээ /га-гаар/	1 т.нэл дулаан үйлдвэрээсд агаарыг давхар асгийг багасгаж 0.53 болгоно 100	Г. Шийсэгдамба Т.Биеэлт
102	Улаанбаатар хотын агаарын бохирдлыг бууруулах зорилгоор ногоон байгууламжийг өргөжүүлж болонгийн цэцэрлэгт хурголон байгуулах ажлыг эхлүүлэх			Ч.Хуралбаатар Т.Биеэлт
103	Улаанбаатар хотын Утааг бууруулах чиглэлээр зүслэнгийн айлуудын цахилгаан хангамжийг бүрэн шийдвэрлэх	Төмнийн сөрөгтэй Лууцар/	60.0	Г. Шийсэгдамба Х.Наранхүү
104	Уул уурхайн өлборлолтоор эвдрэсэн газрыг нөхөн сэргээх ажлыг эрчимжүүлэх	Биологийн нөхөн сэргээлт Лууцар/	25.0	Г. Шийсэгдамба Х.Наранхүү
105	Томоохон хот суурин газрын хог хаягдлыг буулах, устгах пандрфилийн аргаар нэвтрүүлэх ажлыг эхлэх	пандрфилийн арга нэвтрүүлэх газрын тоо	2	Г. Шийсэгдамба
106	Хиймийн хорт бодисоор бохирсон газар нутгийн хөрс усыг хоргүйжүүлэх арга хэмжээг ахаж иргэдийн аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлэх		-	Г. Шийсэгдамба
107	Ган цөлжилтөд нэрвэгдсэн говийн аймгуудын нутаг дэвсгэрийн цэг агаарт зориудаар нөлөөлөх замбар хур тунадасны хэмжээг нэмэгдүүлэх	Ууланд нөлөөлөх бүсийн тов байгуулах	5	Г. Шийсэгдамба
108	Улиастай, Эндэрхаан, Сүхбаатар, Эрдэнэт хотуудын усан хангамжийн аж үүсвэрийн хийгуул судалгааг хийн эрүүл ахуйн шаардлага хангасан ундрыг цэвэр усгаар хүн амьт хангах	хайгуул хийх газрын тоо	4	Г. Шийсэгдамба Л.Цолмон Ц.Гагари
108.1	Эрдэнэт хотын инженерийн шугам сүлжээг шинэчлэх төсөл хэрэгжүүлэх	ус хаялгуулах, цэнгэжүүлэх сумын тоо	30-аас доошгүй	Г. Шийсэгдамба Ц.Цолмон
108.2	Улиастай хотод цэвэр усны шугам усан сан барих		-	Г. Шийсэгдамба Л.Цолмон
108.3	"Орон нутгийн хотуудын нийтийн аж ахуйг хөгжүүлэх 2-р үе шатны төсөл"-ийн хүрээнд Эндэрхаан, Сүхбаатар хотуудын цэвэр бохир усны шугам сүлжээг шинэчлэх		-	Г. Шийсэгдамба Л.Цолмон
109	Усны үндэргыг хамгаалах ширгэсэн гол горхигийг сэргээх, Хурин усгаар шилжэсэн усны булаг, гол горхигийг эхийг	булаг, гол горхигийн эхийг	200-аас доошгүй	Г. Шийсэгдамба

№	Тайлбар	Мэдээллийн үндэслэл	Хугацаа	Хариуцагч	Төлөвлөгөөний үндэслэл	
					Хийгээд	Хийгээгүй
109.1	Усыг ашиглах, дахин ашиглах, цэвэрлүүлэх орчин үеийн технологийг хөгжүүлэх, усны ажиллагааг зохицуулах, усны зардалыг бууруулах, усны зардалыг бууруулах	Усны ашиглах, дахин ашиглах, цэвэрлүүлэх орчин үеийн технологийг нэвтрүүлэх технологийг хөгжүүлэх		Ц.Цолмон	Ц.Цолмон	
110	Зарим ховордсон амьтдыг хориурд өстөн үржүүлэх, ховордсон ан амьтны ажиллагааг зохицуулах, зарим ховордсон амьтдын үржүүлэх, ховордсон ан амьтны ажиллагааг зохицуулах	Зарим ховордсон амьтдыг хориурд өстөн үржүүлэх, ховордсон ан амьтны ажиллагааг зохицуулах	5	Г.Шийхэгдамба		
111	Урлаг, урлагийн ажиллагааг зохицуулах, урлагийн ажиллагааг зохицуулах, урлагийн ажиллагааг зохицуулах	Урлаг, урлагийн ажиллагааг зохицуулах, урлагийн ажиллагааг зохицуулах, урлагийн ажиллагааг зохицуулах	1.0	Г.Шийхэгдамба		
Дөрөв Нийгмийн Бодлого						
Зорилт 14. Хүүхэд, гэр бүлд чөлөөтэй нийгмийн амьдралын өргөтгөл, амьдралын өргөтгөл, амьдралын өргөтгөл, амьдралын өргөтгөл						
112	Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай Засгийн газрын хэлтсийг үр шалтгайгаар хөгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах	Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай Засгийн газрын хэлтсийг үр шалтгайгаар хөгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах		Ц.Минх-Оргил Д.Дэмбэрэл		
112.1	Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хэлтсийн хүрээнд албан бус сургалт, судалгаагаа зохион байгуулах	Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хэлтсийн хүрээнд албан бус сургалт, судалгаагаа зохион байгуулах		Ц.Минх-Оргил		
113	Хүүхдийн мөнгө, гэр бүл, шилжүүлэх хөдөлгөөнийг үргэлжлүүлэн хөгжүүлэх	Хүүхдийн мөнгө, гэр бүл, шилжүүлэх хөдөлгөөнийг үргэлжлүүлэн хөгжүүлэх		Д.Дэмбэрэл Ч.Улаан		
113.1	Бэлгийн хувиарилалтыг айл өрх, иргэн бүрт өргөтгөлтэй болгож төлөвдөрүүлэх, олонтой шинэ мөнгөтэй хийх	Бэлгийн хувиарилалтыг айл өрх, иргэн бүрт өргөтгөлтэй болгож төлөвдөрүүлэх, олонтой шинэ мөнгөтэй хийх		Д.Дэмбэрэл Х.Наранзуу		
113.1.1	Улс үндэстнээсээ их бэлгийн аюул дээдсийг Монголын төр иргэн бүртээ олонтой хуртлах	Улс үндэстнээсээ их бэлгийн аюул дээдсийг Монголын төр иргэн бүртээ олонтой хуртлах		Ч.Улаан		
113.1.1.1	Ашигт малтмалын болон өмн хувьчлалын өргөтгөл Монгол Улсыг хөгжүүлэх санд зөвхөн өргөтгөл хувиарилалт, уг сангийн хөрөнгийг зарцуулах талаар холбогдох хууль тогтоомжийг өргөтгөл оруулах гэдгийг зарим гаргах	Ашигт малтмалын болон өмн хувьчлалын өргөтгөл Монгол Улсыг хөгжүүлэх санд зөвхөн өргөтгөл хувиарилалт, уг сангийн хөрөнгийг зарцуулах талаар холбогдох хууль тогтоомжийг өргөтгөл оруулах гэдгийг зарим гаргах	2007.12-2008.07	Д.Дэмбэрэл Х.Наранзуу		
113.1.1.2	Эх орны кишиг сангийн тухай асуудлыг Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах замаар шийдвэрлэх	Эх орны кишиг сангийн тухай асуудлыг Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах замаар шийдвэрлэх	2007.12-2008.07	Д.Дэмбэрэл Х.Наранзуу Ц.Минх-Оргил		
113.1.1.3	Эх орны кишиг сангийн тухай хуулийн үзэл баримтлал төсөл боловсруулах	Эх орны кишиг сангийн тухай хуулийн үзэл баримтлал төсөл боловсруулах	2007.12-2008.07	Ч.Улаан Д.Дэмбэрэл Х.Наранзуу Ц.Минх-Оргил		
113.2	Хүн амд бэлгийн кишиг хуртлах чиг бодлого санаачилгыг хөгжүүлэхээр төр-иргэний хөрөнгийн үүрэг хуртлах хамтын ажиллагаа болгож хөдөлгөөнийг хөгжүүлэх боловсруулах хөгжүүлэх	Хүн амд бэлгийн кишиг хуртлах чиг бодлого санаачилгыг хөгжүүлэхээр төр-иргэний хөрөнгийн үүрэг хуртлах хамтын ажиллагаа болгож хөдөлгөөнийг хөгжүүлэх боловсруулах хөгжүүлэх	2007.12-2008.07	М.Энхболд Ч.Улаан Д.Дэмбэрэл Ажлын нийслэлийн Засаг дарга		
113.2.1	Эдийн засгийн өсөлтийн үр шимээр бүтээгдсэн нийгмийн бэлгийг иргэдэд шударга хуртлах шинэ арга хэрэгсэлтэй бүрдүүлэх чиглэлээр Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн амьтны дор Монгол иргэдэд төрийн кишиг хуртлах нийгмийн хөгжлийн хөдөлгөөнийг иргэдийн нийгмийн байгууллагын орлолцоогоор боловсруулах ажлыг зарцуулах	Эдийн засгийн өсөлтийн үр шимээр бүтээгдсэн нийгмийн бэлгийг иргэдэд шударга хуртлах шинэ арга хэрэгсэлтэй бүрдүүлэх чиглэлээр Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн амьтны дор Монгол иргэдэд төрийн кишиг хуртлах нийгмийн хөгжлийн хөдөлгөөнийг иргэдийн нийгмийн байгууллагын орлолцоогоор боловсруулах ажлыг зарцуулах	2007.12-2008.07	М.Энхболд Ч.Улаан Д.Дэмбэрэл Ажлын нийслэлийн Засаг дарга		
113.2.2	Орх бүр жилд төлсөн хүн амьтан орлогын арбан татварын тайлан өргөтгөл орлогын мэдүүлгээ нэгтгэн гаргах, нэг хүнд нэгдэх орлогын хэмжээг тодорхой түвшингээс доогуур өрсөн нөхцөлд төлсөн татвар ба буцаан авах тогтолцоог нэвтрүүлэх арга хэлбэрийг судалж санал боловсруулах	Орх бүр жилд төлсөн хүн амьтан орлогын арбан татварын тайлан өргөтгөл орлогын мэдүүлгээ нэгтгэн гаргах, нэг хүнд нэгдэх орлогын хэмжээг тодорхой түвшингээс доогуур өрсөн нөхцөлд төлсөн татвар ба буцаан авах тогтолцоог нэвтрүүлэх арга хэлбэрийг судалж санал боловсруулах	2007.12-2008.07	Ч.Улаан Д.Дэмбэрэл Ажлын нийслэлийн Засаг дарга		

113.0	Байгалийн ноёдчин бэлгийн үр өгөөжийг нутгийн иргэд тэгш хүртэх зарчмыг дэлгэрүүлэх	-	2007.12 - 2008.07	Г.Шийтсгэмбэл Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нар
113.3.1	Байгалийн тодорхой төрлийн ноёд бэлгийг нутгийн иргэдийн ноёрхолд эзэмшүүлэх ажлыг хууль тогтоомжийн хүрээнд зохион байгуулах зөлтөх	-	2007.12 - 2008.07	Г.Шийтсгэмбэл Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нар
113.3.2	Ойн салгийн тодорхой хэсгийг иргэдийн ноёрхолд эзэмшүүлэх журам боловсруулан батлуулах хэрэгжүүлэх	-	2007.12 - 2008.07	Г.Шийтсгэмбэл
114	Хөдөлмөрийн төв биэрж байгуулж хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх замаар ажилгүйдлийн түвшинг бууруулах	ажилгүйдлийн түвшинг бууруулах ажлын биэр шилээр бий болгох Мөн хуви	2.9 80.0	Д.Дэмбэрэл Д.Дэмбэрэл
114.1	"Өгц цонх" ны үйлчилгээг бүх шатанд нэвтрүүлж төрийн үрэлжлэн том бүтцийг цэвэрлэх	-	2007.12 - 2008.07	Х.Наранхүү Д.Дэмбэрэл Засгийн газрын гишүүд Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга
114.1.1	Хүн амд үзүүлэх халамж хөдөлмөр эрхлэлт даатгалын үйлчилгээг засаг захиргааны ноёрхолд чиглүүлэх "Өгц цонх" ны үйлчилгээг бий болгох	-	2007.12 - 2008.07	Х.Наранхүү Д.Дэмбэрэл Засгийн газрын гишүүд Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга
114.1.2	Аж ахуйн ноёрж байгуулалын ажлын байрны талаархи мэдээлэл судалгааг сайжруулах	-	2007.12 - 2008.07	Х.Наранхүү Д.Дэмбэрэл Засгийн газрын гишүүд Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга
115	Амьжиргааны түвшинг тодорхойлох аргачлалыг боловсронгуй болгох, амьжиргааны түвшингээс доогуур орлоготой иргэдийн тоог бууруулах, орон гэргий иргэдийг гэрэй болгох	нийт Аж амд адууруулах зэвсэг хувь	31.0-оос доош	Д.Дэмбэрэл Д.Дэмбэрэл Д.Дэмбэрэл Д.Дэмбэрэл Ч.Улаан
115	Төрийн албан хаагчдын цалин нэмэгдүүлэх	олгох гэрэйн тоо	10000	Д.Дэмбэрэл
117	Нийгмийн даатгалын сангуудын санхүүгийн чөдрийг бэхжүүлэх бие даасан байдлыг хангах, сангийн тодорхой хэсгийг хөрөнгийн эм зээлд оруулж мөнгөмөлт хийх нөхцөл боловцоог бэрхдүүлэх	цалин нэмэгдүүлэх хувь	20.0-оос доошгүй	Д.Дэмбэрэл
117.1	Нийгмийн болон зүүлт мэндийн даатгалд монголчуудыг хамруулах хэлэлцээрийг АНУ, Европын Холбоо зэрэг мангол иргэд олноор суурьцаж орнуудтай байгуулах арга хэлэлцээж эзлүүлэх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	2007.12 - 2008.07	С.Оюун
117.2	Хялгийн чандард байгаа иргэдэд тусламж үзүүлж сан байгууллагуудар амилгах	-	2007.12 - 2008.07	С.Оюун
118	Нийгмийн даатгалын тогтолцоог шинэчлэх талаар үе шаттай арга хэмжээг авч хууль зох зүйл орчмыг нь шинэчлэн цаашд нийгмийн даатгалын тогтолцоог бие даалгах бодлого барилгах нийгмийн даатгал төлөвчийн биеэ суурийг өргөжүүлж төсвөөс татлагас арга замаар амил олгогчоос төлцж нийгмийн даатгалын шалтгаалийн хувь хэмжээг 10 хувиар тогтоох	тэтгэвэр нэмэгдүүлэх хувь	20.0	Д.Дэмбэрэл Ч.Улаан
120	1995 оноос өмнө цэргийн тэтгэвэрт гарсан албан хаагчдад нэг удаагийн буцалтгүй тусламж үзүүлэх	-	-	Д.Дэмбэрэл Ч.Улаан
121	1995 оноос өмнө илгэмэрийн хүнд, хорго, залуун, газрын дорги нохицлоор тэтгэвэр тогтоогдсон иргэдийн тэтгэврийг нэмэгдүүлэх	-	25-30	Д.Дэмбэрэл Ч.Улаан
122	Төрсөж үзүүлж халамжийн үйлчилгээний зарим төрлийг мэргэжлэн Төрийн бус байгууллагуудаар гэрээгээр гүйцэтгүүлэх стандарт, үнэмлэх, бүтээгдэхүүний	-	-	Д.Дэмбэрэл

121	<p>төргүүдийг гаргах, төрийн халамжийн үйлчилгээний чанарыг боловсрууныг болгох</p> <p>Нийтийн халамжийг сангаас тэтгэвэр тэтгэмж тусламж хөнгөлөлт олгох түүнийг хянах шалгах үйл ажиллагаанд олон нийтийн оролцоог нэмэгдүүлэх</p>	2007.12.2008.07	Д.Дэвсрэн Ч.Улаан	Алмаг найзлагийн Засаг дарга
122	Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн амьжиргалыг баталгааг хангах чиглэлээр Нийтийн халамжийн бэлч хуулинд нэмэлт өөрчлөлт оруулж мөрдүүлэх, халамжийн тэтгэмжийг нэмэгдүүлэх	20.0	Д.Дэвсрэн Ч.Улаан	Д.Дэвсрэн Ч.Улаан
124	Зорилт 15. Бүх шатны боловсролын чанар дэвшүүлж, өрсөлдөх боловсролын сургалтыг 12 жилийн тогтолцоонд шилжүүлнэ	65.0 - аас доошгүй	Сургуулийн өмнөх боловсролын самран сургалтын бохир жин Луисери/	Н.Болормаа
125	Цэцэрлэг дотуур байрны хуудсийн хоол хүнс үндэс усны хангамжийг сайжруулж Ерөнхий боловсролын сургуулийн хуудсийн "Удирдлагын" хөтөлбөрт хамрагдагчдын хургу өргөжүүлж хамрагдах анги бүрийг нэмэгдүүлэх	1-5 240.0	хамрагдах анги хамрагдах хууцуд Мингатай/	Н.Болормаа Б.Батсэрээно Н.Болормаа Б.Батсэрээно
126	Хүүхдийг зургаан нөсөөс нь сургуульд элсүүлэн суралцуулж өрсөлдөх боловсролын сургалтыг 12 жилийн тогтолцоонд шилжүүлэх	97.0	6 настай хүүхдийн хамран сургалт Луисери/	Н.Болормаа
127	Ерөнхий боловсролын сургуулийг 12 жилийн тогтолцоонд шилжүүлэхтэй холбогдуулан сургалтын хөтөлбөр, агуулга, арга зүйг боловсрууныг болгох бага ангийн багш болгодог тогтолцоог өөрчлөх ороо ажиллаж байгаа бага ангийн багш нарыг давтан бэлтгэх. Хөдөөгийн сургуулиудын дотуур байрны хангамжийг нэмэгдүүлж багтааж, орчин нөхцөлийг сайжруулах арга хэмжээ авах	600-аас доошгүй	Шинээр нэмэгдэх дотуур байрны орны тоо	Н.Болормаа
128	Сургуулийн өмнөх болон багш дунд боловсролын стандартад үнэлгээ хийж шинэчлэн боловсруулж мөрдүүлэх	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Н.Болормаа
129	Англи хэлний сургалтын чанарыг сайжруулж мэдрэлтийн тохиолголын чиглэлээр нарийн мэргэжлээр мэргэжилтэй болгохыг зорих	-	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Н.Болормаа
130	Төрийн сургалтын сангийн зохион байгуулалтын төсвөөр 2008-2009 оны үндэслэлийн жилдээ эхлэн аймаг, нийслэл, сумын ахлах сургууль тус бүрээс нэг хурдныг жил бүр сонгон шалгаруулж дэргэний хөгжилтэй орнуудад урсгах, санхүүгийн боловсрол олгох эхлэх	-	-	Н.Болормаа Ч.Улаан
131	Хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлтэд нийцүүлэн үйл урсгай болон орчин үеийн аж үйлдвэрийн чиглэлээр мэргэжилтэй ажилтан бэлтгэх	-	-	Н.Болормаа Х.Наранхүү
132	Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төлүүдийг бэхжүүлж суралцагчдад төсвөөс олгох сар бүрийн тэтгэмжийн хэмжээг нэмэгдүүлэх, бэлтгэх мэргэжилтэй ажилчдын тоог 2 дахин нэмэгдүүлэх	45.0 мянган төгрөг	Тэтгэмжийн хэмжээ	Н.Болормаа Ч.Улаан
133	Боловсролын хуулийн дагуу төрийн өмчийн их, дээд сургуулийн тогтмол зардлыг төрөөс санхүүжүүлэх	2008	-	Н.Болормаа Ч.Улаан
134	Их сургуулийн хотхон байгуулах асуудлыг судалж эхлүүлэх	-	-	Н.Болормаа Ц.Цолмон
134.1	Нийслэлд оюутны хотхон барих ажлын төслийг эргэлтэл, хэсэгчилсэн өрсөлдөх төлөвлөгөө боловсруулах	-	-	Н.Болормаа Ц.Цолмон
134.2	Эдийн засгийн баригдах оюутны хотхоны инженерийн шугам сүлжээ, барилга байгууламжийн зэрэг төслийг боловсруулж барилгын ажлыг эхлүүлэх	-	-	Н.Болормаа Ц.Цолмон
135	Боловсролын тогтолцооны хүртээмжийг дээшлүүлэн өргөжүүлэх, Улаанбаатар хотын хүн амын мажарын өсөлтийг бууруулах зорилгоор нийслэлийн дагуул хотууд болон бүсийн төв тулгуур хотуудад их, дээд сургуулийн салбар байгуулахыг төрийн бодлогоор дэмжих	-	-	Н.Болормаа Ц.Цолмон
136	Нийслэлд хургагчийн тасралтгүй боловсролын эрх эдийн өрсөлдөх аргын бус боловсролын төлүүдийн хүний шалдлыг нэмэгдүүлж сургалтын орныг сайжруулах	-	-	Н.Болормаа

137	Сургалтын төрийн сангаас суралцагчдад көмөлөөтэй эзэл, буцаалтгүй тусламж олгох тогтоолдог өрсөлдөж боловсроууль болгох.	-	-	Н.Болормаа Ц.Уулын
138	Хүнийн зориовар газраар, суралцаж магистр, докторын зэрэг хамгаалсан иргэдийг дэмжих журрам гаргах.	-	-	Н.Болормаа
139	Өндөр амжилттай орны магистрантуур, докторантуурт суралцах зөрдлөг холбогдох байгууллагад олгох замаар тогочид нь эх орондоо ирж амжилтаар хариуцагын тогтоцоо бүрдүүлэх.	-	-	Н.Болормаа
140	Жилд болтгаж агуурсагчийн мэргэжилтний тоог нэмэгдүүлэх.	жилд болтгах мэргэжилтний тоо	4000 0	Н.Болормаа
141	Эрдэм шинжилгээний ажилын захирамжыг нэмэгдүүлж, суралцагчид үр дүнг үндэслэлд нэвтрүүлэх механизм болговсроууль болгох.	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Н.Болормаа
142	Эрдэм шинжилгээний болон дээд боловсролын сургалтын байгууллагуудын дундын төлөөлсөн лаборатори байгуулах.	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Н.Болормаа
143	Шинжлэх ухааны төслийг зоржүүлэхэд хувийн эзшлийн оролцоо санхүүжилтийг нэмэгдүүлэх.	-	-	Н.Болормаа
144	Шинжлэх ухаан технологийг 2010 он хүртэл нэгжүүлж үндэсний хотөлөөрийн хүрээнд дэвшүүлсэн суралцагчид үр дүнг үндэслэлд нэвтрүүлэх тохиологийн дэд бүтцийг бүрдүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх, дундын ажиллалт буй лаборатори төв, жинг, дүнд үйлдвэрүүд бий болгох.	-	-	Н.Болормаа Х.Наранхүү
145	Хөдөлгөөн хүн амын солт урлагийн үйлчилгээг сайжруулж соёлын төвүүдийн төлөвч хэрэгслийн хангамж, өврийлгйг сайжруулах соёлын төвийн ажилтнуудын чадварыг дээшлүүлэх.	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Н.Болормаа Н.Энхболд
146	Сумдын номын сангийн хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлж номын фондус салбон орчин үеийн уран зохиолын болон бизнес, аж ахуйн гарын авлага, номоор хангах.	-	-	Н.Болормаа Н.Энхболд
147	Урсан болон орон нутгийн хамгаалалтад байдаг түүх, соёлын дурсгалт газар барилга байгууламжийн эзэмшил газрын бүсийг тогтоох, газрын төлбөрөөс чөлөөлж хамгаалалтыг сайжруулах эрх зүйн зохицуулалтыг бий болгох.	-	-	Н.Болормаа Ц.Цолмон
147.1	Газрын төлбөрийн тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах саналыг боловсруулах.	-	-	Н.Болормаа Ц.Цолмон
148	Биеэт болон биеэт бус соёлын өвийн нэвтрэлт хамгаалалтыг сайжруулах.	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Н.Болормаа
149	Үндэсний дүү бүсгийн эрдэмийн чуулгын байр барьж эзлэх.	-	-	Н.Болормаа Ц.Цолмон
Зорилт 16. Эрүүл мэндийн салбарын менежментийг боловсроууль болгож улсын болон хурийн эмчлүүдийн оношилгоо амьжиргалтын чарвагийг сайжруулах орчин үеийн аж бүрэн санхүүжилтээр төв байгуулах санхүүжилт дэмжнэ.				
150	Аймаг, сумдын эмчлэгч, цагдаа, хилийн цэргийн автомашины паркыг шинэчлэхэд нийт 16-20 тэрбум гягэр тусгах.	-	2008-2012	Б.Батсэрээдэн Ц.Минх-Орлов
151	"Эрүүл Монгол хүү" хөтөлбөрийн хүрээнд бүл нийтийг хамарсан эрүүл мэндийн үзэсгэлэй ээлжн байгуулах.	хүн амын үзэлт хамрагдах хувь	90,0-аас доошгүй	Б.Батсэрээдэн
152	Халдварт өвчний тархалтыг хязгаарлах, паралтыг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг өргөжүүлж өвчин эсэргүүцэх тархилга ажилан аж хангалтыг нэмэгдүүлэх.	халдварт өвчнийг бууруулах хувь	5 0-аас доошгүй	Б.Батсэрээдэн
		тархилга ажилан нөөц	20 0-оос доошгүй	
		халдварт өвнийг эмлэхэд эзлэн хангамж гүйцвэрл	90, 7-оос доошгүй	

153	Ард ирсэдийн дунд хийийн хорт бодлоос үрчлелэн сорилгах сургалт сурталчлалыг өргөжүүлж хөдөлгөөн болзошгүй игэрлийн үед явах арга эмжээний бэлтгэлийг хангах				Б.Батсүрээдэнэ
153.1	Эм, хийийн хордлолын мэдээллийн төвийг бэхжүүлэн хүн амд хүргэх эмийн мэдээллийг сайжруулж эмийн эхэлтийг зөвхөргөж төлөвшүүлэн иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллага логистик мэдээлэл авах боломжийг бүрдүүлэх		2007.12-2008.07		Б.Батсүрээдэнэ
153.2	Хүнс эмийн аюулгүй байрлын стандартыг шилжэлэн тогтоох		2007.12-2008.07	Ц.Т. Аюуар, Б.Батсүрээдэнэ	
154	Орчин үеийн иж бүрэн оношилгооны төвийг нийслэлд шинээр байгуулах, бүсийн төвүүдийн оношилгооны төвийг чадаржуулах	үйл амжилтааны хэрэгжилтээр			Б.Батсүрээдэнэ Ч.Улаан
155	Улаанбаатар хотын яаралтай түргэн тусламжийн үйлчилгээг сайжруулах зорилгоор хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх				Б.Батсүрээдэнэ Т.Билэгт
156	Хүн ам ялхангаа эх хүүхэд болон ядуу эмэгтэй бүлгийн хүүхэд зэрүү мэндрийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлэх	дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагын шалтгаар хангасан эх хүүхэдэд зөлтэй эмэлтийн тоо	9-д хүрэх		Б.Батсүрээдэнэ
157	Олон улсын хөл хөрөнгө өөнийг явуулах лабораторийг байгуулах, шаардлагатай оношилур тэнгэр тохиромжлоор хангах	явуулын лаборатори байгуулах аймагийн тоо	2-3		Б.Батсүрээдэнэ
158	Эмэгтэйчүүдийн жирэмслэлтийг хявсарсан эрхтэн системийн өрнөгийг эрт илрүүлэн эмчлэх, витаминуулах, ураг нэрвэлд үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг сайжруулах	0-5 насны хүүхдийн эхэндэгийг бууруулах /11000 амьд төрөлтэй/ илалсын эхэндэгийг бууруулах /10000 амьд төрөлтэй/ эхийн эхэндэгийг бууруулах /100000 амьд төрөлтэй/ шинээр барих төрөх лорны тоо	24 18 69 хүртэл 600		Б.Батсүрээдэнэ
159	Эмнэлэг дундын мэдээллийн нэгдсэн сүлжээ байгуулах	сүлжээнд хамрагдах байгууллагын тоо	14		Б.Батсүрээдэнэ
159.1	Эмнэлэг дундын мэдээллийн нэгдсэн сүлжээ байгуулах асуудлыг үе шаттайгаар зохион байгуулж нэг цагийн үйлчилгээ шүүрхий болгох		2007.12-2008.07	Аймаг нийслэлийн Засаг дарга	Б.Батсүрээдэнэ
159.2	Нягцлан дэх Эрүүл мэндийн байгууллагууд эмнэлэг төвийг мэдээллийн нэгдсэн сүлжээгээр холбох		2008.04-06		Б.Батсүрээдэнэ
159.3	Тусгай зөвшөөрөл авах хуультийг онлайнгаар бүртгэн олгодог болгох		2008.04-06		Б.Батсүрээдэнэ
159.4	Хүмүүн зохионы эрүүл мэндийн байгууллагуудын мэдээллийн сан байгуулах		2008.04-06		Б.Батсүрээдэнэ
159.5	Эрүүл мэндийн салбарын ил тод байдлыг үнэлгээ хийж Эрүүл мэндийн байгууллагын ил тод байдлыг дээшлүүлэх аялыг дэмжих "жижиг" төслүүд хэрэгжүүлэх		2008.01-02		Б.Батсүрээдэнэ
159.6	Хүмүүн эмэлгүүдэд тусгай зөвшөөрөл олгож буй тогтолцоог хянаж боловсрууныг болгох механизмийг бүрдүүлэх		2008.04-06		Б.Батсүрээдэнэ
160	Алсын зайн оношилгооны үйл ажиллагааг өргөжүүлж техник хэрэгсэл мэргэжилтнээр хангах				Б.Батсүрээдэнэ
160.1	Гурав дааь шатлалын зарим эмэлгүүдийг алсын зайны оношилгооны тэнгэр тохиромжлоор ханган орон нутгийн үйлчилгээгчийг алсын зайнаас оношлох, зөвлөгөө өгөх аялыг эхлүүлэх		2008.04-06		Б.Батсүрээдэнэ
161	Сумдын эмэлгийн халдварт өрнөгийг оношлох лабораторийн техник хэрэгсэлээр хангах				Б.Батсүрээдэнэ

162	Сум, өрхийн эмчийг бэлтгэх тогтолцоо болон хөдөө орон нутагт амжиллах эмч нарын урамшууллыг бэлсэрсонгуй болгох замаар амьтан шатны эрүүт мэндийн байгууллын хэмтэйг хангалттай сайжруулах	сумын эмнэлгийн эмчийн хангалт /хувиар/	100.0	Б.Батсарагзна
163	Хөдөөгийн сум, баг, сум дундын эмнэлэгт амжилгах байгаа их эмчид 5 жил тутамд 6 сарын үндсэн цалинтай нь тэнцэх хэмжээний урамшуулалт олгох	-	-	Б.Батсарагзна
164	Нийслэлийн дүүргүүдэд өвөл зуны болон болойн спортын их бүрэн цэцэрлэвэр байгуулах. Амгийн төвүүдэд спортын ордон сумын төвүүдэд совет спортын төв барих ажлыг үргэлжлүүлэх	-	-	Б.Батсарагзна Ц.Цолмон
164.1	Нийслэлийн дүүргүүд болон аймаг сумын төвүүдэд баригдах спортын их бүрэн цэцэрлэвэр төлөвлөлтийг хот байгуулалтын бодлого, тухайн хот, суурингийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө, хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөө, дэлин хөгжүүлэх төлөвлөгөөтэй нягт уялдуулж зохион байгуулах	-	-	Ц.Цолмон Б.Батсарагзна
164.2	Нийслэлийн дүүргүүд болон аймаг сумын төвүүдэд баригдах спортын их бүрэн цэцэрлэвэр хот төлөвлөлт барилга байгууламжийн зурга төслийн техникийн баримт бичигт Дүн шинжилгээ хийж үнэлэлт дүгнэлт өгөх	-	-	Ц.Цолмон Б.Батсарагзна
165	Бэлэнгийн зуны олимпын их наадамд оролцох тамирчдын бэлтгэл сургуулилтад шаардлагатай санхүү, зохион байгуулалтын арга хэмжээ авах	олимпод оролцох эрх авах тамирчдын тоо	15-17	Б.Батсарагзна
166	Монголын бүх эрд Түмний XII их наадамд зохион байгуулах	хүн амын хямрагалт /хувиар/	60.0	Б.Батсарагзна
Төв Гадаад бодлого баглан хангалал				
Зорилт 17. Монгол Улсын олон улсын болон бус нутгийн хамтын ажиллагааг өргөвүүлж үндэсний эсрэггүй байдал, эдийн засгийн хамтын ажиллагааг улам баталгана				
167	Орос, Хятад болон тэрүүрүүх эч холбогдол бүхий гурнууд бус нутгийн болон Европын холбооны улсуудтай дээд хэмжээний хөршид айлчлалыг тогтмолжуулж, яриа хэлэлцээрийн давтамжийг нэгдүүлж, улс төрийн зөвлөлдөх уулзалтыг тогтмол хийх	хамтын ажиллагаа улам өргөжиж гадаадын хөрөнгө оруулалт өснө	-	С.Оюун
167.1	Монгол Улсын Ерөнхий сайдын Оросын Холбооны Улсад хийж айлчлалын бэлтгэлийг хангаж хэрэглүүлэх	-	-	С.Оюун
167.2	ОХУ-ын Буриад, Халимагийн Ерөнхийлөгч, Тувагийн Засгийн газрын дарга нарыг Монгол Улсад айлчлуулах Монгол, Оросын Засгийн газар хоорондын комиссын Бүс нутгийн хамтын ажиллагааны дэд комиссын хуралдааныг зохион байгуулах чиглэлээр ажиллах	-	-	С.Оюун
167.3	Монгол, Орос, Хятадын Гадаад хэргийн яамдын улс төрийн газрын захирал нарын Гурван талын зөвлөлдөх уулзалтыг зохион байгуулах	-	-	С.Оюун
167.4	Монгол, Оросын Засгийн газрын хоорондын ээлжит хуралдааныг зохион байгуулах	-	-	С.Оюун
167.5	Монгол Улсын Гадаад хэргийн сайдыг Япон, Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улс, Швейцарид айлчлуулах	-	-	С.Оюун
167.6	БНХАУ-ын Төрийн зөвлөлийн Ерөнхий сайд буюу дээд удирдлагыг хүлээж авах чиглэлээр ажиллах	-	-	С.Оюун
167.7	Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийг Энэтхэг, Исланд, Италид айлчлуулах чиглэлээр ажиллах	-	-	С.Оюун
167.8	Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улс, Казахстаны Ерөнхийлөгч Чех, Люксембургийн Ерөнхий сайд нарыг хүлээн авах чиглэлээр ажиллах	-	-	С.Оюун
167.9	АНУ, Турк, Польш, Швейцарь, Их Британи, Франц, Герман, Европийн Холбоо, Австрали, Бүгд Найрамдах Солонгос Улс, Япон Улсын Гадаад хэргийн яамдын хоорондын зөвлөлдөх уулзалтыг зохион байгуулах	-	-	С.Оюун

168	АНУ-тай гурав дахь хөршйн хэмжээнд идэвхтэй хамтран ажиллах их бүрэн түншлэлийн ерөнхий хэлэлцээр харилцан зорчилдсан тухай улс төрийн баримт бичиг Монголын сорилтын сантай ерөнхий гэрээ байгуулж төмөр зам зургуул мөнд боловсролын төслүүдийг хэрэгжүүлэх.	-	Монголын сорилтын сангаас хөрөнгө авч эхэлнэ	С.Оюун Ч.Улаан
168.1	АНУ-тай байгуулсан өөр долоо хамтран ажиллах хэлэлцээрийг хэрэгжүүлж хяналт тавьж ажиллах салбар хоорондын хамтын ажиллагаанд дамжлага үзүүлэх.	-	-	С.Оюун Ч.Улаан
168.2	Монголын сорилтын сантай байгуулсан компет гэрээний биелэлтийг хянаж холбогдох төслүүдийн хэрэгжилтэд дамжлага үзүүлэх.	-	-	С.Оюун Ч.Улаан
169	НҮБ-түүний системийн байгууллагуудын олон талт үйл ажиллагаанд идэвхтэй оролцон олон улсын хамтын нийгэмлэгт эзлэх байр сууриа улам бэхжүүлэх Монголын хөгжлийн зорилтуудыг хэрэгжүүлэхэд НҮБ-түүний харьяа байгууллагуудтай хамтран ажиллах.	-	Монголын хөгжлийн зорилтуудын хэрэгжилт сайжирна	С.Оюун Ч.Улаан
169.1	НҮБ-ын Ерөнхий Ассамблейн 64 дүгээр чуулган 2009 онд болохтой холбогдуулан Зэдийн засаг, нийгмийн зөвлөлийн гишүүний сонгуульд Монгол Улс нэрээ дэвшүүлж сонгогдох чиглэлээр ажиллах.	-	-	С.Оюун
169.2	Эвсэлд нэгдэхгүй орнуудын хөдөлгөөн НҮБ-ын Аж Номхон далайн эдийн засаг, нийгмийн комисс Далайд гарцгүй орнуудын дамжин өнгөрөх тээврийн асуудлаархи Алматын хөтөлбөр Ардчилсан орнуудын хамтын нийгэмлэгийн үйл ажиллагаанд үргэлжлүүлэн оролцох.	-	-	С.Оюун
170	Азийн хамтын ажиллагааны яриа хэлэлцээр хамтран ажиллах итгэлцлийг бэхжүүлэх үйл ажиллагаанд идэвхтэй оролцож АСЕАН-ы яриа хэлэлцээрийн салбар дундын түншлэлийн статустай болохыг зорих Чинэ-Майн саначилгын хэлэлцээрт нэгдэн орох чиглэлээр ажиллах Зүүн Азийн хамтын нийгэмлэгт нэгдэх талар ажиллах.	-	Бус нутгийн хамтын ажиллагааны дахь Монгол Улсын оролцоо нэмэгдэнэ	С.Оюун
170.1	Азийн хамтын ажиллагааны яриа хэлэлцээр болон Азид хамтран ажиллах итгэлцлийг бэхжүүлэх зөвлөлтөний сайд нарын уулзалтад тодорхой санаачилгатай оролцох.	-	-	С.Оюун
170.2	АСЕАН-ын Бусийн чуулга (ДРФ) Итгэлцлийг бэхжүүлэх асуудлаархи АРФ-ын чуулгын үйл ажиллагаанд оролцох.	-	-	С.Оюун
170.3	Зүүн Азийн хамтын нийгэмлэг Чинэ-Майн саначилгын хэлэлцээрт нэгдэх талар тодорхой зорилготой судалгаа хийж бус нутгийн орнуудын дамжлагыг авах чиглэлээр хамтран ажиллах.	-	-	С.Оюун
171	Гадаад харилцан бодит шаардлага улс орны эхнээр эрх ашгийг харгалзан хийлийн чорчлод шинээр Дипломат төлөөлөгчид газар нээх асуудлыг судалж шийдвэрлэх, Улаанбаатар-т Канад, Австрали, Тайланд болон бусад орны Эгчин сайдын яам нээлгэж чиглэлээр ажиллах.	-	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	С.Оюун
171.1	Австрали Швейцар Дипломат төлөөлөгчид газрыг шинээр нээх, ОХУ-ын Новосибирск, АНУ-ын баруун зүг Украин, Киев, БНХАУ-ын Урумчи, Хонконг, Масквод аюулгүй төлөөлөл байгуулах талар судалгаа хийж санал боловсруулах.	-	-	С.Оюун
171.2	Канад, Австрали, Тайланд зэрэг орны Дипломат төлөөлөгчид газрыг Улаанбаатарт нээх, төлөөлөгчид газрын статусыг дээшлүүлэх чиглэлээр үргэлжлүүлэн ажиллах. Зорилт 18. Улс орны болгдон хамгаалах бодлого үйл ажиллагаа боловсронгуй болгох эрх зүйн зарим өөрчлөлтийг хийж зэвсэгт хүчний болон дайчлаланы чадварыг дээшлүүлнэ.	-	-	С.Оюун
172	Бус нутгийн өнөөгийн байдал улс орны аюулгүй байдлын орчин батлан хамгаалах үйл ажиллагаанд нийцүүлэн хууль эрх зүйн холбогдох шинэчлэлийг хийх стратеги боловсруулах.	-	Батлан хамгаалах эрх зүйн орчин сайжирна	Ж.Батхуяг
172.1	Монгол Улсын иргэний цэргийн алба хаахтай холбогдсон харилцааг зохицуулж буй эрх зүйн асуудалд нэмэлт өөрчлөлт оруулах.	-	2007.12-2008.07	Ж.Батхуяг
172.2	Генерал, офицер, ахлагч нарт бие бэлдсэн түвшин тогтоох үзлэг шалгалт явуулж үр Дүнг тооцох.	-	2007.12-2008.07	Ж.Батхуяг

173	Аюулгүй байдлын орчин улс орны эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн бодит нөхцөл боломжтой уялдуулан улсын дайчилгааны бодлого төлөвлөлт, тордгоо хийх дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бэлтгэл үүрэгтэн төрийн болон орон нутгийн удирдах бүрэлдэхүүний бэлтгэл сургалтыг зохион байгуулах		бэлтгэл нөөцийн чадвар дээшлэнэ	Ж.Батхуяг
174	Дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүний сургалтын төвийн нэгдсэн стандартыг боловсруулж бүсийн төвүүдэд байгуулж эхлэх	эцнэй зөвлөмж хамрагдах бүс	2	Ж.Батхуяг
175	Эцнийг сахиулах ажиллагааны олон улсын сургалтын төвийг байгуулж бүс нутгийн хэмжээний дарага сургалтыг явуулах нөөцлийг бүрдүүлэх НҮБ-ын мандатын доор явагдах энхийг сахиулах, аврах, сэргээн босгох болон олон улсын бусад ажиллагаанд Монгол Улсын зөвсэгт хүчний бие бүрэлдэхүүний бэлтгэлийг хангаж оролцох оролцоог нэмэгдүүлэх НҮБ-ын энхийг сахиулах ажиллагаанд оролцох үүрэг бүхий шинээр байгуулагдсан батальоныг орон тоо зөвсэг, техникээр хангах	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	зөвсэгт хүчний бие бүрэлдэхүүний чадварыг сайжирна	Ж.Батхуяг
177	Зөвсэгт хүчний зарим анги салбарыг хууль тогтоомжийн хүрээнд улс орны бүтээн байгуулалтын ажилд оролцуулах	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр		Ж.Батхуяг
Зорилт 19. Иргэдийн эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах, амжил хөдөлмөр эрхлэх тавтай нөхцөлийг бүрдүүлэхэд мэргэжлийн хангалтын байгууллаганы үйл ажиллагааг шинэчилж ажлын үр нөлөөг дээшлүүлэх				
178	Хилийн боомтод мэргэжлийн хангалтыг хэрэгжүүлэх эрх зүйн зохицуулалтыг боловсруулж болгож үйл ажиллагааны уялдаа холбоог сайжруулах хангалтыг чангатгах	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр		М.Энхболд Ц.Мөнх-Оргил
178.1	Хилийн боомтод тавих мэргэжлийн хангалтыг хэрэгжүүлэх эрх зүйн орчинг бүрдүүлж хил, гааль мэргэжлийн хангалтын байгууллагуудын уялдаа холбоог сайжруулж, Дархан хил хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх			Ц.Мөнх-Оргил
178.2	Шинээр ашиглалтад оруулсан байнгын болон түр ажиллагаатай хилийн боомтуудыг мэдээллийн нэгдсэн сүлжээнд холбож хяналтын ажлын үр дүнг дээшлүүлэх			Ц.Мөнх-Оргил
179	Хил, гааль, цагдаагийн байгууллагуудын ажиллах нөхцөлийг сайжруулж лаборатори байгуулах			Ц.Мөнх-Оргил
180	Хүн амын хүнлэн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн шаардлагад нийцүүлэн дотоодын болон импортын хүнсний бүх бүтээгдэхүүнд лабораторийн нарийн шинжилгээ хийх нөхцөлийг бүрдүүлж хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх баталгаажуулалтын түвшинг дээшлүүлэх	лабораторийн шинжилгээнд хамрагдалт Луувар!	70.0	М.Энхболд Ц.Ганхуяг Б.Батсэрээдэнэ
181	Химийн хорт болон аюултай бодисыг улсын хилээр нэвтрүүлэх, ашиглах үйл ажиллагаанд тавих хангалтыг эрс сайжруулах	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр		М.Энхболд Г.Шийлэгдамба Ц.Мөнх-Оргил
Зорилт 20. Онцгой байдлын албыг бэхжүүлж гамшгаас хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх, аврах, хор уршгийг арилгах, хойшуулшгүй сэргээн босгох чадварыг дээшлүүлнэ				
182	Улсын нөөцийн байршил, нэр төрөл, тоо хэмжээг шинэчлэн тогтоож мөрдүүлэх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр		М.Энхболд Ц.Амгаланбаатар
183	Гамшгаас хамгаалах үйл ажиллагааны эрх зүйн орчныг сайжруулж гамшгаас хамгаалах иж бүрэн болон команд, штабын сургууль дэдлагыг зохион байгуулах	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр		М.Энхболд Ц.Амгаланбаатар

184	Гамшгийн энхуулаас урьдчилан сэргийлэх мэдээлэл холбооны орлогог сайжруулах түүний төлөх хэрэгслийн хангамжийг нэмэгдүүлэх	-	эрт зарлах мэдээллийн тогтолцоо бүрдэж эхэлсэн	Н.Энхболд Ц.Амгаланбаяр
185	Олон улсын эрэн хийж, арван туслах үйл ажиллагааны тогтолцоонд хамрагдах асуудлыг судалж шийдвэрлэх	-	-	М.Энхболд Ц.Амгаланбаяр
186	Аймаг, нийслэлийн онцгой байдлын хэлтэс, газар, аялал, худалдаа, салбар гаг унтраах болон мэргэжлийн албаар ажиллах төлөх, багаж хэрэгслийн хангамжийг нэмэгдүүлэх	-	-	М.Энхболд Ц.Амгаланбаяр
187	Байгалийн гамшиг, үйлдвэрийн ослын үед шаардагдах гамшигийн нөхцлийг бүрдүүлэх	-	-	М.Энхболд Ц.Амгаланбаяр
188	Боловсгуй гамшигийн аюулыг бууруулах чиглэлээр гамшигийн эрсдэл эмсэг байдлын үнэлгээг тогтоол хийж эхэлүүлэх	-	-	М.Энхболд Ц.Амгаланбаяр
189	Иргэд олон нийтэд түүхээрласэн гамшигас хамгаалах үйлдвэрийг хөгжүүлэх	-	-	М.Энхболд Ц.Амгаланбаяр
190	Гамшгийн хяналт шалгалтын ажлын баталгаажуулалтын түвшинг дээшлүүлэх	-	-	Ц.Амгаланбаяр
Зурга - Засгийн эрх зүйн шинэчлэл				
Зорилт 21 - Эрдий засаг, нийгмийн бүх хүрээнд хариуцалтын тогтолцоог эрс дээшлүүлж төрийн үйлчилгээг иргэдэд хүнд суртал чөлөөтэй шуурхай хүргэж ил тод байдлыг хангахад амьц гаргана				
191	Иргэний эрх, эрх чөлөө, шударга ёс, ил тод байдлыг баталгаажуулсан хууль хяналтын тогтолцоог бүрдүүлж эрдийн засгийн хөгжлийн чадвархийг нэмэгдүүлэх	-	-	Ц.Мөнх-Орлор Ч.Улаан
191.1	Иргэдийнхээ өмч хөрөнгийг капитал болгож үнэ цэнэ оруулан эргэлттай болгох, түүнийг нь хамгаалах	2007.12- 2008.07	-	М.Энхболд Ц.Мөнх-Орлор Засгийн газрын гишүүд Аймаг нийслэлийн Засаг дарга
191.2	Уламжлалт мэдлэг, технологийг аж үйлдвэрийн өмчийн эрхийн хамгаалалтаар хамгаалах эрх зүйн орчинг бий болгох чиглэлээр холбогдох зам байгууллагууд хариуцсан чиглэлээр судалгаа хийж санал боловсруулах	2007.12- 2008.07	-	М.Энхболд Ц.Мөнх-Орлор Засгийн газрын гишүүд Аймаг нийслэлийн Засаг дарга
192	Бүх салбартай байгаа хариуцлага тооцох механизм эрх зүйн үндсийг дахин нэгтгэн үзэж чангатгах, боловсронгуй болгох	-	-	Ц.Мөнх-Орлор Засгийн газрын гишүүд
192.1	Төрийн үйлчилгээний төлүүдээр стандарт тогтоох судалгаа явуулж боломжтой стандартыг тогтоон мөрдүүлэх арга хэмжээ авах	2007.12- 2008.07	-	Н.Энхболд М.Энхболд Засгийн газрын гишүүд
192.2	Сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний агентлаг байгуулалын үйлчилгээний стандартыг боловсруулан батлуулж хэрэглэгчийн эрхийн баталгаа сэтгэл ханамжийн байдал судалгаа хийж дүнг нэгтгэн холбогдох шийдвэрийн төслийг боловсруулан удирдлагад танилцуулах	2007.12- 2008.07	-	Ц.Мөнх-Орлор
192.3	Төрийн байгуулалтын шинэчлэлийн хүрээнд, төрийн байгуулалын орчны дүн шинжилгээ явуулж түүний мөрөөр төрийн захиргааны төв байгууллагуудын үйл ажиллагааны стратегийн зохион байгуулалтын бүтцийн өөрчлөлтийн хөтөлбөрийг нэгдсэн арга зүйгээр шинээр боловсруулах ажлыг зохион байгуулж түүнийг батлах бэлтгэлийг хангаж мэдээллийг нэгтгэд ил тод болгон Засгийн газрын вэб хуудсаар мэдээлэх	2007.12- 2008.07	-	Н.Энхболд Засгийн газрын гишүүд
192.3.1	Бизнесийн захиалгат судалгааны ажлыг гэрээ захиалгаар хэрэгжүүлдэг механизм бий болгох	2007.12- 2008.07	-	М.Энхболд Н.Болоржаа

Аймаг нийслэлийн Засаг дарга			
192.4	2007.12-2008.07	Н.Энхболд Засгийн газрын гишүүд	Төрийн албыг төр-иргэдийн харилцан итгэлцэл хамтын ажиллагааны төгс илэрхийллийн төвшинд хүргэж төрийн чадавхийг сайжруулан төгөлдөршүүлэх. Төрийн байгууллагын зарим чиг үүргийг нутгийн захиргаа, нутгийн өөрөө удирдах байгууллага, төрийн бус болон бизнесийн байгууллагаар гэрээний үндсэн дээр гүйцэтгүүлэх, бараа, бүтээгдэхүүн үйлчилгээ худалдан авах хүрээг өргөжүүлэх, төрөөс зайлшгүй хэрэгжүүлэх чиг үүрэг, зүүлэх үйлчилгээний стандарт, шалгуурыг тогтоож өгөх.
192.4.1	2007.12-2008.07	М.Энхболд Н.Энхболд	Олон нийтийн аюулгүй байдал, аюулгүй ажиллагааг хангах хэрэгсэлчдийн эрхийг хамгаалахад чөлгөсөн гадаад орнуудын стандарт дүрэм журмыг судалж хүний эрх, эрх чөлөө, аюулгүй байдлыг хангах зорилгоор бүх салбарт үндэсний стандартыг олон улсын жишигт хүргэж чиглэл боловсруулах ажлыг зохион байгуулах.
192.4.1.2	2007.12-2008.07	М.Энхболд Н.Энхболд	Ерөнхий сайдын 2007 оны 13 тоот албан даалгаврыг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд "Ояч, чухал объектын хөрүүл хамгаалалтын болон байдлын түвшинг тодорхойлох норматив"-ыг судлан орчин үеийн шаардлагад нийцүүлэх ажлыг зохион байгуулах.
192.4.1.3	2007.12-2008.07	М.Энхболд Ж.Норовсамбуу Ч.Улаан	Төрийн захиргааны төв, нутгийн захиргааны байгууллагын чиг үүргийн шинжилгээг Төрийн албаны зөвлөл Сангийн яамны оролцоотойгоор дотоод, гадаадын шинжлэх мэргэжил хамтран гүйцэтгэж тэдгээрийн чиг үүргийг боловсронгуй болгох санал боловсруулан шийдвэрлүүлэх ажлыг дэс дараатайгаар хэрэгжүүлэх.
192.4.1.4	2007.12-2008.07	Ч.Улаан	Засгийн газрын байгууллагуудад худалдан авах ажиллагааны удирдлага, хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний тусгай програмыг хангамжийг нэвтрүүлэх замаар зохиолч байгууллагын худалдан авах ажиллагааг төлөвлөх удирдан зохион байгуулах, бүртгэх, тайлагнах үйл явцад цахим сүлжээ ашиглах боломжийг нэмэгдүүлэх ажлыг зохион байгуулах.
192.4.1.5	2007.12-2008.07	Ч.Улаан Н.Энхболд	Засгийн газрын төндөрийн үйл ажиллагаанд цахим худалдан авах ажиллагааг нэвтрүүлэх ажлыг дэс дараатай хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах.
192.4.1.6	2007.12-2008.07	Ч.Улаан Н.Энхболд	Төрийн байгууллагуудын 2008 оны худалдан авах ажиллагааны ерөнхий төлөвлөгөөг баталж олон нийтийн хэлэлц мэдээллийн хэрэгсэлээр зарлах, гүйцэтгэлд хяналт тавих, Засгийн газрын цахим сүлжээнд худалдан авах ажиллагааг бүртгэх үр дүнг хянах.
192.5	2007.12-2008.07	С.Баяр Засгийн газрын гишүүд	Монгол Улсын Засгийн газрын гишүүн-Монгол Улсын сайд нь Монгол Улсын Их Хурлын тухай, Монгол Улсын Засгийн газрын тухай, Улс төрийн нэгдүгээр тухай хуулиудын хүрээнд үйл ажиллагаагаа явуулах.
193	2007.12-2008.07	С.Баяр Засгийн газрын гишүүд	Төрийн албаны хүнд суртлыг багасгах замаар төрөөс иргэдэд үзүүлэх үйлчилгээний чанарыг сайжруулах төрийн албан хаагчдын ёс зүйн, амы хэмжээг тогтоож харууцлага хүлээлгэх зарчмыг тодорхой болгох арга хэмжээг авах.
193.1	2007.12-2008.07	Н.Энхболд Ж.Норовсамбуу	Төрийн байгууллагуудын дүр төрх төрийн албан хаагчдын сэтгэлгээний төгөлдөршилгйг цаг алдалгүй эрчимтэй шинэчлэх.
193.1.1	2007.12-2008.07	Н.Энхболд Ж.Норовсамбуу Х.Норовсамбуу	Төрийн байгууллагын бүх шатны албан хаагчдад ёс зүйтэй ажиллах өрд түмэндээ чин үнэнчээр үйлчлэх сэтгэлгээг хэвшүүлэх.

193.1.1	Төрийн тусгай албан хаагчийн ёс зүйн хэм хэмжээний дүрэм түүнийг сахуулах арга хэрэгшүүрийн байдалд судалгаа дуусалт хийж туршлагыг нийтлэн хүртээл болгох	-	2007.12-2008.07	Н.Эмболд Ж.Норовсамбуу
193.2	Төрийн байгууллагын доод, дунд, дээд шатанд арга түмнээсээ элдэв шэн харамж гарсаар дургам замаараар дарамталдаг чирэгдүүдэд түүнээс аялгын сулнээс босгодог тогтворзас олон орлогоо хувьдаа зарцуулдаг үйл явдлыг таслан зогсоох	-	2007.12-2008.07	Ц.Минх-Оргил
193.2.1	Нийтээр дэгж мөрдөх зарим шийдвэрийг журамлах тухай санал боловсруулан шийдвэрлүүлж хэрэгжүүлэх	-	2008.07.23	Ц.Минх-Оргил Засгийн газрын гишүүд
193.2.2	Нийтээр дэгж мөрдүүлэх шийдвэрийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай Засгийн газрын 2007 оны 324 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийн талаар Засгийн газрын хуралдаанд танилцуулах	-	2007.12-2008.07	Н.Эмболд Засгийн газрын гишүүд Ж.Норовсамбуу
193.2.3	Төрийн байгууллагын үйл ажиллагаа (байгууллагын ноомттой байдлыг харуулахын тушаан хуулийн зорилгын үйл ажиллагааны гүйцэтгэлийн байдал) -нд түвшин тогтоож хэлэлцэж мэдээллийн хэрэгсэлд мэдээлэл болгох	-	2007.12-2008.07	Н.Эмболд Засгийн газрын гишүүд
193.2.3.1	Хамнаас иргэдтэй шууд харилцах "Намын ноомттой өдөр" -ийг баталгасан журамтай дагуу сэр бүр зохион байгуулах	-	2007.12-2008.07	Н.Эмболд Засгийн газрын гишүүд Ц.Минх-Оргил
193.2.3.2	Цагдаагийн байгууллагад "итгэх иргэдийн итгэл, сэтгэл ханамж" -ийн байдал нийгэмд жордог уур амьсгал буй болгох, гэжт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажилд иргэдийг татан оролцуулах чиглэлээр цагдаагийн байгууллагаас хийж байгаа аялал чанар, үр дүнг судлах	-	2007.12-2008.07	Н.Эмболд Засгийн газрын гишүүд Ж.Норовсамбуу
193.2.3	Төрийн захиргааны ба төрийн үйлчлэлтэний албаны нийгэмд үзүүлэх аялал чанар хүртээмжийн байдлыг хэрэгсэлтийн үүсгэлээ өгөж, санал асуулга явуулах нэгдсэн арга зүйг хандивалч орон олон улсын байгууллагатай хамтран боловсруулах	-	2007.12-2008.07	Н.Эмболд Засгийн газрын гишүүд Ж.Норовсамбуу
193.2.4	Сайбарын төрийн албан хаагчдын мэдлэг мэргэшил, үр чадварыг бийрэг дэвшүүлж иргэдэд шуудтай үйлчилж санал хүсэлтийг төрийн хууль тогтоомж дүрэм журмын дагуу байбарлан таниулах тэрийн дамжиж туслах үүрэгтэй гэсэн сэтгэлзэний төлөвшил бий болгож хэвшүүлэх	-	2007.12-2008.07	Ц.Гантуяа
193.2.5	Хүний эрхийн гэрээ хэлэлцээрийн биелэлтийн тухай үндэрсний илтгэлийг болгох ажлыг зохион байгуулах	-	2007.12-2008.07	С.Оюун
193.3	Төрийн байгууллагын бүх шатны албан хаагчид аливаа үйлчлэлтэй ямар нэг хүнд суртал, чирэгдэлгүй хэрэг хариулиас өндөг явуулах боломжийг бүрдүүлэх	-	2007.12-2008.07	Н.Эмболд Засгийн газрын гишүүд
193.4	Төрийн албан хаагчдаас иргэдэд үйлчлэхээр мөрдөх албаны болон ёс зүйн хэм хэмжээг аялалч байдлыг тодорхойлолтод тусгаж байгууллага бүрийн өвө хуудсанд ноомттой тавьж өл тод байрлах	-	2007.12-2008.07	Н.Эмболд Ж.Норовсамбуу
193.5	Байгууллагын дотоод сүлжсэн дээр суурилсан дотоод үйл ажиллагаа бичиг хэрэг хөтөлгөөний онглон болгох "E-Office" системийг Хууль, зөв, дотоод зөргийн яаманд нэвтрүүлсэн туршлагыг судалж үр програмийг хөгжүүлэх бусад яам газарт нэвтрүүлэх эмсэл тавих	-	2008.01.07	Н.Эмболд Ц.Минх-Оргил Засгийн газрын гишүүд
193.5.1	Нам, Засгийн газрын агентлаг, нутгийн захиргааны байгууллагын үйл ажиллагааны таллан гаргах үзүүлэлт арга зүй боловсруулж болгож байгууллагын үйл ажиллагааны талланг байгууллагын БСБ хуудсанд тавьж түүнд хяналт-шигшээгээ үүсгэлээ хийж аялалч цахим хэлбэр шилжүүлэх эмсэл тавих	-	2007.12-2008.07	Н.Эмболд Засгийн газрын гишүүд Ж.Норовсамбуу
193.5.2	Нам, Засгийн газрын агентлаг, нутгийн захиргааны байгууллага бүр 2007 оны үйл ажиллагааны талланг гаргаж өвө хуудсанд тавих	-	2008.01.03	Н.Эмболд Засгийн газрын гишүүд Ж.Норовсамбуу

194	Улаанбаатар хотод төрийн албан ахуйн үйлчилгээний хэрэгцээнд 100 километр 13 литрээс илүү түлээ хэрэгцээг хөдөлгүүрийн цөмийн баялаг, итэй автомашин хэрэглээийг хязгаарлах.			Засгийн газрын гишүүд Т.Билэгт
194.1	Яам, агентлаг болон аймал, нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын удирдах албан тушаалтны албан ахуйн суудлын авто машин хэрэглэх эрх, түүний ашиглалтын үр ажиллах	2007.12-2008.07		Ч.Улаан Н.Энхболд
195	Яам, агентлагийн болон төрийн захиргааны дунд, доод шатны түвшинд бүтцийн өөрчлөлт хийж цэвэрхон чадварлаг удирдлагын бүтэц бий болгох			Н.Энхболд
196	Орлогоороо санхүүгээр агентлагуудыг төсвийн санхүүжилтээр санхүүгээр зарчмал шалгуулах			Н.Энхболд Ч.Улаан
197	Аймагийн төлөөлөгчид болон аймгийн төмд сонхон оршдог сумдаг засаг захиргааны нэгжийн шинэчлэл хийх асуудлыг шийдвэрлэх			М.Энхболд
198	Сумдын Засаг даргын Тамгын газрын ажиллах нөхцөлийг сайжруулах боловсон хүчний чадвархий сайжруулах ажлыг үн шалтгайгаар зохион байгуулах		үйл ажиллагааны хэргажилтээр	Н.Энхболд
199	Бие хүний өвчлөлд, гарын хурууны хээ, нүдний цэцгийн ругалтын мэдрэллийн үгсэн нэгдсэн сан байгуулах асуудлыг судалж шийдвэрлэх			Ц.Мөнх-Оргил
200	Сонгуулийн хууль, тогтоомжийг боловсруулж болгож сонгуулийн хууль тогтоомж зарчмалд аялгууна сонгууль зохион байгуулж буй ажилтанд хүлээлгэх харуцлагыг өндөржүүлэх			Ц.Мөнх-Оргил
200.1	Сонгуулийн талбаруудыг шинэчлэн төлөвдөржүүлэх харуцлагын мөхөөмөл гүдэрхий болгож			Ц.Мөнх-Оргил
200.1.1	Засгийн газруудын үйл ажиллагааны үр дүнг Засгийн газрыг тэргүүлсэн Ардчилсан ажилласан буй намуудтай оролцсон МААН, уг Засгийн газрын бүрэлдэхүүнд орж харуцлага галах эрхтэй бүрдүүлэх	2007.12-2008.07		С.Оюун
200.1.1.1	Гараад оронд орсон суугаа иргэдийнхээ саналыг алдаг орууудан туршилтыг судлах			С.Оюун
200.1.2	Сонгуулийн тогтолцоог Үндсэн хуулийнхаа ерөнхий агуулга, үзэл санаатай нийцүүлэх			Н.Энхболд Ц.Мөнх-Оргил
200.1.2.1	2008 оны сонгуулийн дараа Сонгуулийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах			Н.Энхболд Н.Энхболд Ц.Мөнх-Оргил
200.1.3	Парламентын эсэргэлтэн хэлбэрийг улам төгөлдөржүүлэх			Н.Энхболд Ц.Мөнх-Оргил
200.2	Сонгуулийн хуулийг төлөвдөржүүлэх			Н.Энхболд Б.Баттулга
200.2.1	Сонгуулийн мажоритар тогтолцоо нь нэр дэвшигчийг хялалт нэгж бие дэвшсэн байдалтай болгооны өөрчлөх			Н.Энхболд Б.Баттулга
200.2.1.1	Улс төрийн намуд, бүрэн төлөвшсөөгүй өнөөгийн нөхцөлд мажоритар тогтоосон тогтоосон сонгууль явуулах болтолгийг сайтар хангах ажлыг зохион байгуулж амжиллах			Н.Энхболд Б.Баттулга
200.2.1.2	Гараад орууудан сонгуулийн хуулийг илгил хэлээр өгж сонгуулийн тогтолцооны харьцуулсан судалгааг нэгтгэн холбогдох байгууллагууд хүргүүлэх			С.Оюун
200.2.2	Улс үндэснийхээ эрх ашгийг төлөөлж Учиртай ард түмний элч-парламентын гишүүд аймаг орон нутгийн аж ахуйн асуудлыг мөөрөгдөж болж хувирсныг өөрчлөх	2007.12-2008.07		С.Оюун
		2008.06		С.Баяр Ч.Улаан Д.Дэмбэрэл

200.2.2.1	Сонгуулийг төмөрсөн тайвтароор оруулах нөхцөлд бус лугал тайргийн нийгмийн хөгжлийг тэтгэхэд чөлөөтэй нарийн үйл ажиллагааны нэгдмэл хөтөлбөргийгээр сонгуульд оролцоход зарчмыг баримтлах ажиллах	-	2008.06	С.Баяр Ц.Улаан Д.Дэмбэрэл
200.2.3	Төрийн албыг улс төрийн намдын нөлөөнөөс бүрэн ангижуулах	-	2007.12- 2008.07	Ц.Мөнх-Оргил Н.Энхболд Ж.Норовсэмбүү
200.2.3.1	"Төрийн албаны тухай" хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай" хуулийн төсөл батлагдсаны дараа Төрийн албаны зөвлөлтэй хамтран хэрэгжилтийг шуурхай зохион байгуулах	-	2007.12- 2008.07	Ц.Мөнх-Оргил Н.Энхболд Ж.Норовсэмбүү
200.3	Сонгуулийн инвентар системийг зайлшгүй өөрчлөн төгөлдөршүүлэх	-	-	Н.Энхболд Б.Баттулга
200.3.1	Бэлэг сэлт, хатуулаг, санал худалдан авах оролцлогуудыг шалтгаалан сонгуулийн шуудгар зарчим алдагдсан болон иргэдийн чөлөөт ухаалаг сангалт хийх боломж хязгаарныг залуулах	-	-	Н.Энхболд Б.Баттулга
200.3.2	Сонгуульд оролцох улс төрийн намуудын хамтын ажиллагааг ирвөөхүүлэх арга хэмжээ авах уламжар сонгуулийг шуудгар агуулах зарчмыг мөрдөж ажиллах	-	-	Н.Энхболд Б.Баттулга
201	Монгол Улсын Их Хурлын 2008 оны ээлжит сонгуулийн өмнө хүн амын бүртгэл тооллогын тоо, мэдээнийг зөрүүг эргүүлж, бүрдмэнтэй болгох	-	-	Ц.Мөнх-Оргил
201.1	Иргэний бүртгэлийн болон улсын хөлийн асуулах байдлын санхүүгийн байгууллагуудад нэгтгэгдэн системжэгдсэн бүртгэлийн тогтолцоотой болох	-	2007.12- 2008.07	Ц.Мөнх-Оргил Н.Энхболд П.Бамбацэцэн Засгийн газрын гишүүд Аймаг нийслэлийн Засаг дарга
201.1.1	Хүн амын өмчийн болон хөлийн бүртгэлийн жагсаалтыг аймаг, нийслэл, сум, дүүрэг, хороо тус бүрээр гаргаж иргэдийн хөлийн нэгдсэн мэдээллийн сан байгуулах	-	2007.12- 2008.07	Ц.Мөнх-Оргил Н.Энхболд П.Бамбацэцэн Засгийн газрын гишүүд Аймаг нийслэлийн Засаг дарга
201.1.1.1	Гаднадад байрлаа оршин суугаа монгол иргэдийн бүртгэлийг эргүүлж арга хэмжээ авах	-	2007.12- 2008.07	С.Оюун Ц.Мөнх-Оргил П.Бамбацэцэн
201.1.2	Иргэний бүртгэлийн тухай хуулийн төсөл болон "Иргэний бүртгэлийг сайжруулах арга хэмжээний тухай" Засгийн газрын тогтоолын төсөл боловсруулан батлуулах хэрэгжилтийг улсын хэмжээнд хангах	-	2007.12- 2008.07	Ц.Мөнх-Оргил П.Бамбацэцэн
201.1.3	Аймаг, нийслэлийн Засаг даргын тамгал (гарын) Цэргийн штабуудад цэргийн тоо бүртгэл хөтөлж арга хөтөлбөрийг боловсруулах болгох хүрээнд "Цагийн мэдээллийн сан" бий болгож боломж нөхцөлийг бүрдүүлэх	-	2007.12-2008.07	Ж.Баттууг
201.2	Монгол Улсын төрийн бүх байгууллагуудын бүртгэл тооцооны өнөөгийн байдлаа үнэлж мэдээ нэгтгэн ашиглах боломжийг бүрдүүлэх	-	2007.01- 2008.07	Н.Энхболд П.Бамбацэцэн Засгийн газрын гишүүд

201.2.1	Дэргэйн банкны санхүүгийн тусламжаагаар Монгол Улсын бүртгэл санхүүгийн ахлын өнөөгийн байдалд үзэлгээ хийгээж түнц дүнлэлт гаргуулах ажлыг зохион байгуулах	-	2007.01-2008.07	Ч.Улаан П.Бямбацорон
201.2.2	Статистик мэдээллийн чанарыг сайжруулах, хамрах, хүрээг өргөжүүлэх замаар нийгмийг унэн зөв мэдээлэлээр хангах тогтолцоог эргэн хөнгөх	-	2007.01-2008.07	Н.Энхболд П.Бямбацорон
202	Гэмт хэргэ гэм буруутгай үйл ажиллагааны улмаас учирсан хохирлыг нөхөн төлүүлэх зохистой механизм эрх зүйн үндсийг бүрдүүлж мөрдүүлэх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Ц.Мөнх-Оргил
203	Цэгдээгийн байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтдаас тогтруулийг болон мөнгөнд хяналтээр өндөгүүлж байгаа журмыг өөрчлөж талбар тооцрог болон бусад эрхий асуудлыг шийдвэрлэх мөрдөх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Ц.Мөнх-Оргил
204	Иргэний бүртгэл, мэдээлэл шилжих мөдөлгөөн, гадардын иргэн харьяатын асуудлаарги төрийн үйлчилгээг нэгдсэн сүлжээнд оруулж иргэдэд шуургай үйлчлэх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	-	Ц.Мөнх-Оргил
204.1	Гараадын иргэдийн бүртгэлийн системийг төвлөрдөржүүлж бүртгэлийг зургагтай болгох Монголд оршин суух хуацаа дуусмагц бүртгэлийн програмд тухай бүр дохиолол өгдөг болгох асуудлыг судалж шийдвэрлэх	-	-	Ц.Мөнх-Оргил
204.2	Иргэний бүртгэл, паспорт хяналтын нэгдсэн сүлжээ төслийг хэрэгжүүлж эхний ээлжинд Монгол Улсын хилээр эрх гэрч, байгаа Монгол Улсын харьяат болон гадардын иргэдийн бүртгэлийг онлайн сүлжээгээр хангах ажлыг зохион байгуулах	-	-	Ц.Мөнх-Оргил
204.3	Иргэний бүртгэлийн нэгдсэн сүлжээ төслийн хүрээнд 21 аймаг, 9 дүрлэйд Иргэний бүртгэл, мэдээллийн улсын төвийн нэгдсэн сүлжээнд холбох	-	-	Ц.Мөнх-Оргил
204.4	Монгол Улсын хилээр эрх гэрч буй тээврийн хэрэгсэлийн бүртгэлийг олон улсын байнгын ажиллагаатай хийийн шалган нэлгэрүүлэх босголд нэлгэрүүлж 20 боомтыг байнгын ажиллагаатай болгох	-	-	Ц.Мөнх-Оргил
204.5	Орон нутаг дахь иргэний бүртгэлийн ажилтнуудыг мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангах ажлыг зохион байгуулах	-	-	Ц.Мөнх-Оргил
205	Хууль, тогтоомжийн хоорондын зөрчлийг судлан арилгах арга хэмжээг эзлүүлэх	-	-	Ц.Мөнх-Оргил
205.1	Хууль, тогтоомжийн хоорондын зөрчлийн талаар судалгаа хийж санал болгосруулах	-	-	Ц.Мөнх-Оргил
205.2	Боловсрогдаж байгаа хуулийн төсөл Хуульч сонгон шалгаруулах, Орчуулган эрх олгох болон Төрийн бус байгууллага Удирдорчийг эвлэл, эвлэл мэдээлэл, шашны байгууллагыг бүртгэх журмыг Хууль эрх, дотоод хэргийн яамны цахим санд байгуулах, сонирхсон иргэд Түүнтэй танилцах боломжоор хангагдах	-	2007.12-2008.07	Ц.Мөнх-Оргил
206	Засаглал, эрх зүйн шинэчлэлийн хүрээнд Улсын Их Хурлын байнгын хороодыг орчин үеийн төлөх хэрэгслээр хангах	-	-	Н.Энхболд
207	Сумдад цагдаагийн kobан барих ажлыг эрчимжүүлэх	kobаны тоо	80	Ц.Мөнх-Оргил
207.1	Цагдаагийн kobан барих сумдын нэрийг тогтоож гүйцэтгэлийг шалгаруулан ажлыг зохион байгуулах	-	-	Ц.Мөнх-Оргил

МОНГОЛ УЛСЫН ДЭЭД ШҮҮХИЙН ТОГТООЛ

2008 оны 02 дугаар сарын 28-ны өдөр

Дугаар 09

Улаанбаатар хот

МОНГОЛ УЛСЫН ОЛОН УЛСЫН ГЭРЭЭ БОЛОН ОЛОН УЛСЫН ЭРХ ЗҮЙН НИЙТЭЭР ХҮЛЭЭН ЗӨВШӨӨРСӨН ХЭМ ХЭМЖЭЭ, ЗАРЧМЫГ ШҮҮХИЙН ПРАКТИКТ ХЭРЭГЛЭХ ТУХАЙ

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн аравдугаар зүйлд зааснаар олон улсын эрх зүйн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн хэм хэмжээ, зарчим болон Монгол Улсын олон улсын гэрээ нь тус улсын эрх зүйн тогтолцооны нэг хэсэг бөгөөд Монгол Улс нь олон улсын эрх зүйн үндсэн зарчмуудын нэг болох **"гэрээгээр хүлээсэн үүргээ шударгаар сахин биелүүлэх"** зарчмыг баримтлах талаар Үндсэн хуулийн мөн зүйлийн 2 дахь хэсэгт тунхаглажээ.

Олон улсын гэрээ нь олон улсын хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх гол хэрэгсэл болж, төрийн болон төрийн бус байгууллагын, тэдгээрийн дотор үндэсний эрх зүйн харилцааны субъектуудын оролцоотой олон улсын харилцааг өргөжүүлэх, хүний эрх, эрх чөлөөг хамгаалах салбарт анхдагч үүрэг гүйцэтгэдэг билээ.

Ийм учраас олон улсын гэрээний заалтыг дотоодод хэрэгжүүлэхтэй холбоотой шүүхийн үйл ажиллагааг боловсронгуй болгох, шүүх эрх мэдлийг хэрэгжүүлэхэд олон улсын эрх зүйн хэм хэмжээ, зарчмыг нэг мөр ойлгож, зөв хэрэглэх явдлыг хангах зорилгоор Шүүхийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.6.3-т заасныг удирдлага болгон **Улсын Дээд шүүхээс ТОГТООХ НЬ:**

1. Монгол Улсад хүний эрх, эрх чөлөөг олон улсын эрх зүйн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, хэм хэмжээ болон Монгол Улсын Үндсэн хуульд заасны дагуу хүлээн зөвшөөрч, баталгаажуулсан.

"Монгол Улсын хууль, олон улсын гэрээнд заасан эрх, эрх чөлөө нь зөрчигдсөн гэж үзвэл уул эрхээ хамгаалуулахаар шүүхэд гомдол гаргах" эрх нь Үндсэн хуулиар олгогдсон иргэний үндсэн эрхийн нэг тул хүний эрх, эрх чөлөөг хангах, эдлүүлэх асуудал шүүхийн шүүн таслах ажиллагааны үйлчлэлийн хүрээнд нэгэн адил хамаарна. Хүний эрх, эрх чөлөө нь хуулийн утга, агуулга, түүний хэрэглээг тодорхойлсний зэрэгцээ хууль тогтоох, гүйцэтгэх эрх мэдлийн болон нутгийн өөрөө удирдах байгууллагын үйл ажиллагаанд хэрэгжиж, шүүн таслах ажиллагаагаар хангагдан хамгаалагдана.

Олон улсын эрх зүйн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим гэж олон улсын эрх зүйн үндсэн агуулгыг илэрхийлэх, улс хоорондын хэвийн ажиллагааг хангахад чухал ач холбогдол

бүхий хууль зүйн дээд хүчин чадалтай, улс орнуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн хэм хэмжээг хэлнэ.

Тухайлбал, хүний эрхийг бүх нийтээр хүлээн зөвшөөрч, хүндэтгэх, олон улсын үүргээ шударгаар биелүүлэх зэрэг олон улсын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчимд хамаарна.

Олон улсын эрх зүйн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн хэм хэмжээ гэдгийг олон улсын хамтын нийгэмлэгээс тогтоож, хүлээн зөвшөөрсөн, хууль зүйн хувьд заавал даган биелэгдэх хүчин чадалтай зан үйлийн дүрэм гэж ойлгоно.

Дээрх зарчим болон хэм хэмжээний агуулгыг Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага, түүний төрөлжсөн байгууллагуудын баримт бичигт дэлгэрүүлсэн байж болно.

2. Монгол Улсын Үндсэн хуулийн аравдугаар зүйлийн 3 дахь хэсэгт "Монгол Улсын олон улсын гэрээ нь соёрхон баталсан буюу нэгдэн орсон тухай хууль хүчин төгөлдөр болмогц дотоодын хууль тогтоомжийн нэгэн адил үйлчилнэ" гэж заасны дагуу олон улсын гэрээ болон олон улсын эрх зүйн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, хэм хэмжээ нь тус улсын эрх зүйн тогтолцооны нэг хэсэг болно.

БНМАУ-аас тусад улс оронтой байгуулсан болон нэгдэн орсон олон улсын хүчин төгөлдөр гэрээ Монгол Улсын Үндсэн хуульд харшлаагүй бол Монгол Улсын эрх зүйн тогтолцооны нэг хэсэг байна.

Олон улсын гэрээг Олон улсын гэрээний тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 1-д "Монгол Улс, Монгол Улсын Их Хурал болон Монгол Улсын Засгийн газраас гадаадын нэг буюу хэд хэдэн улс, тэдгээрийн Засгийн газар, олон улсын байгууллагатай тодорхой асуудлаар харилцан эдлэх эрх, хүлээх үүргийг тодорхойлон тогтоосон, олон улсын эрх зүйгээр зохицуулагдах хоёр буюу олон талын бичгээр үйлдсэн тохиролцоог хэлнэ" гэж тодорхойлжээ.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгч болон Засгийн газар Монгол Улсын нэрийн өмнөөс улс хоорондын, Монгол Улсын Их Хурал парламент хоорондын, Монгол Улсын Засгийн газар өөрийн бүрэн эрхэд хамаарах асуудлаар өөрийн нэрийн өмнөөс Засгийн газар хоорондын, Монгол Улсын

яам, агентлаг өөрийн бүрэн эрхэд хамаарах асуудлаар Засгийн газрын нэрийн өмнөөс Засгийн газар хоорондын олон улсын гэрээг тус тус байгуулна.

Яам, агентлаг, тэдгээрийн харьяа байгууллага, аймаг, нийслэлийн захиргааны байгууллагаас бусад улсын ижил төрлийн байгууллага, хувь хүн, хуулийн этгээдтэй өөрийн нэрийн өмнөөс байгуулсан гэрээ Олон улсын гэрээний тухай хуулийн үйлчлэлд хамаарахгүй.

3. Олон улсын гэрээг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан үндэсний хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулах шаардлагатай гэж үзвэл нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, эсхүл нэмэлт, өөрчлөлт оруулах шаардлагатай талаар олон улсын гэрээнд өөрт нь тусгайлан заасан бол үг гэрээний заалт Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт шууд үйлчилнэ (өөрөө биелэгдэх швэнж).

Харин гэрээний оролцогч улс орнууд энэхүү гэрээнд нэгдсэнээр өөрийн үндэсний хууль тогтоомжид холбогдох нэмэлт, өөрчлөлт оруулах шаардлагатай гэж үзвэл нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, эсхүл нэмэлт, өөрчлөлт оруулах шаардлагатай талаар олон улсын гэрээнд өөрт нь тусгайлан заасан бол үг гэрээний заалт Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт шууд үйлчлэх боломжгүй юм.

Шүүх эрүүгийн хэрэг, иргэний болон захиргааны эрх зүйн маргааныг хянан шийдвэрлэхдээ хүчин төгөлдөр болсноор заавал даган мөрдөх шинжийг агуулсан, албан ёсоор нийтлэгдсэн, дотоодын хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулахыг шаардсан заалтыг, Үндсэн хуульд харшлаагүй, үндэсний эрх зүйн харилцааны оролцогч этгээдүүдэд шууд эрх, үүрэг үүсгэх чадалтай Монгол Улсын олон улсын гэрээг хэрэглэнэ.

Үндэсний хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулах шаардлагатай гэрээг шүүх эрүү, иргэн, захиргааны хэрэг хянан шийдвэрлэхэд шууд хэрэглэх боломжгүй. Харин энэхүү заалтын дагуу дотоодын хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт орсон бол шүүх үндэсний хууль тогтоомжийг баримталж, хэргийг шийдвэрлэнэ.

4. Шүүхүүд олон улсын гэрээнд тусгагдсан эрх зүйн хэм хэмжээг хэрэглэхдээ тухайн гэрээ хүчин төгөлдөр болсон эсэхийг анхаарвал зохино.

Олон улсын гэрээ нь гэрээнд заасан, эсхүл хэлэлцээрт оролцсон талуудын тохиролцсон журам болон хугацаанд хүчин төгөлдөр болдог тул гэрээнд ийм заалт байхгүй, эсхүл талууд энэ талаар тусгайлан тохиролцоогүй бол Олон улсын гэрээний эрх зүйн тухай Венийн 1969 оны Конвенцийн 24 дүгээр зүйлд зааснаар гэрээнд

оролцогч улс орон бүр гэрээг заавал даган биелүүлэхийг хүлээн зөвшөөрснөө илэрхийлсэн тохиолдолд гэрээ хүчин төгөлдөр болно.

Монгол Улс бүрэн эрх олгогдсон этгээдээр дамжуулан Олон улсын гэрээний тухай хуульд заасан арга, хэлбэрээр тухайн гэрээг байгуулна. Үүнд:

- гэрээнд гарын үсэг зурах
- гэрээг бүрдүүлэх баримт бичиг солилцох
- гэрээг соёрхон батлах
- гэрээг батлах
- гэрээнд нэгдэн орох зэрэг арга хэлбэрүүд багтана.

Түүнчлэн олон улсын тухайн гэрээ Монгол Улсын хувьд хүчин төгөлдөр болсон эсэх нь түүнийг хэрэглэхэд онцгой ач холбогдолтой.

Олон улсын гэрээг байгуулсан, эсхүл түүнд нэгдэн орсон улсын хувьд гэрээ хүчин төгөлдөр болох журмыг гэрээнд тусгайлан заасан байвал олон улсын гэрээ өөрөө хүчин төгөлдөр болсон хэдий ч тухайн улс орны хувьд зөвхөн энэ журмын дагуу хүчин төгөлдөр болно. Тухайлбал, гэрээнд гарын үсэг зурж, нэгдэн орсны дараа соёрхон баталсан улс батламж жуух бичгээ хадгалуулахаар өгсөн өдрөөс хойш гэрээнд заасан хугацааны дараа тухайн улсын хувьд гэрээ хүчин төгөлдөр болох журам олон Конвенц, гэрээнд тусгагджээ.

5. Монгол Улсын Үндсэн хуулийн аравдугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт "Монгол Улсын олон улсын гэрээ нь соёрхон баталсан буюу нэгдэн орсон тухай хууль хүчин төгөлдөр болмогч дотоодын хууль тогтоомжийн нэгэн адил үйлчилнэ", хорин зургадугаар зүйлийн 3 дахь хэсэгт "Монгол Улсын хуулийг Улсын Их Хурал албан ёсоор нийтлэх бөгөөд хэрэв хуульд өөрөөр заагаагүй бол ийнхүү нийтэлснээс хойш арав хоногийн дараа хүчин төгөлдөр болно", тавьдугаар зүйлийн 3 дахь хэсэгт заасан "Улсын Дээд шүүх, бусад шүүх нь ...албан ёсоор нийтлэггүй хуулийг хэрэглэх эрхгүй", Олон улсын гэрээний тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 1-д "Монгол Улсын Их Хурлаар соёрхон баталсан олон улсын гэрээг нийтлэхдээ Монгол Улсын хууль нийтлэх журам, олон улсын бусад гэрээг нийтлэхдээ Засгийн газрын тогтоол нийтлэх журмыг тус тус баримтлана" гэж тус тус заасныг үндэслэн шүүхүүд хүчин төгөлдөр болсон олон улсын гэрээнүүдээс зөвхөн албан ёсоор нийтлэгдсэн гэрээг хэрэглэнэ.

Олон улсын гэрээ хүчин төгөлдөр болсон хэдий ч албан ёсоор нийтлэгдээгүй бол шүүх түүнийг хэрэглэхгүй.

Олон улсын гэрээний 25 дугаар зүйлийн 2-т "олон улсын гэрээг гадаад харилцааны асуудал эрхлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрхлэн тусгай эмхтгэл болгон хэвлэж байна". Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 43 дугаар зүйлийн 43.4 -т "Хууль, Улсын Их Хурлын бусад шийдвэрийг хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслээр нийтэд мэдээлэхэд "Төрийн мэдээлэл" эмхтгэлд нийтэлсэн албан ёсны эхийг баримтлах бөгөөд дамжуулан нийтэлснийг албан ёсны бус гэж үзнэ", мөн зүйлийн 43.5-д "Төрийн мэдээлэл" эмхтгэлд хууль, Улсын Их Хурлын бусад шийдвэр, Ерөнхийлөгчийн зарлиг, Засгийн газрын тогтоол, Үндсэн хуулийн цэцийн шийдвэр, хуулийн талаарх Улсын дээд шүүхийн албан ёсны тайлбар, яам, агентлагаас гаргасан нийтээр дагаж мөрдөх эрх зүйн хэм хэмжээ тогтоосон актыг бүрэн эхээр нь нийтэлнэ" гэж тус тус заасны дагуу Гадаад хэргийн яамнаас олон улсын гэрээг албан ёсоор орчуулсан эхийг "Төрийн мэдээлэл" сэтгүүлд хэвлэн нийтэлснийг "олон улсын гэрээний албан ёсны нийтлэл" гэж үзнэ.

Монгол Улсын олон улсын гэрээ хүчин төгөлдөр болсон тухай мэдээллийг Гадаад хэргийн яам гаргаж өгнө.

6. Монгол Улсын олон улсын гэрээг эрүү, иргэн, захиргааны хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд шүүхүүд дараах тохиолдолд шууд хэрэглэнэ:

6.1. Иргэний болон захиргааны хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд: шүүхийн хэлэлцүүлгийн зүйл болж буй маргаантай харилцааг зохицуулсан материаллаг эрх зүйн дотоодын хуулийн зүйл, заалтаас олон улсын гэрээний зохицуулалт өөр байгаа бол;

6.2. Эрүүгийн байцаан шийтгэх болон иргэн, захиргааны хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд: шүүн таслах ажиллагааг явуулах эрүү, иргэн, захиргааны процессын эрх зүйн дотоодын хуулиар тогтоосон журмаас өөр журмыг олон улсын гэрээ тогтоосон бол;

6.3. Эрүүгийн байцаан шийтгэх болон иргэн, захиргааны хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд: шүүхийн хэлэлцүүлгийн зүйл болох харилцаа (тэдгээрийн дотор гадаадын этгээдийн оролцоотой) зөвхөн олон улсын гэрээгээр зохицуулагдаж байгаа бол;

6.4. Захиргааны зөрчлийг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд: захиргааны хариуцлагын тухай дотоодын хууль тогтоомжид заасан зохицуулалтаас олон улсын гэрээний зохицуулалт өөр байгаа бол.

Ингэхдээ Монгол Улсын хууль тогтоомжид зааснаас өөр журам тогтоож байгаа олон улсын гэрээг заавал соёрхон батлахаар Олон улсын гэрээний тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 2-т заасныг шүүхүүд анхаарвал зохино.

7. Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.-д "Үйлдэл, эс үйлдхгүйг гэмт хэрэгт тооцог, түүнд оногдуулах ял, эрүүгийн хариуцлагын бусад арга хэмжээг зөвхөн энэ хуулиар тодорхойлно" гэж заасан тул Эрүүгийн хуульд тусгайлан заасан тохиолдолд л эрүүгийн гэмт хэргийн шинжийг тодорхойлсон олон улсын эрх зүйн хэм хэмжээг шүүхүүд хэрэглэж болно.

Тухайлбал, Эрүүгийн хуулийн 299 дүгээр зүйлд "Олзлогдоггод, энгийн хүн амтай харгис хэрцгий харьцсан, хүн амыг оршин суугаа нутгаас нь албадан зайлуулсан, эзлэгдсэн нутагт түүх соёлын үнэт зүйлийг тонон дээрэмдсэн, эзвэсэгт мөргөлдөөний үеэр Монгол Улсын олон улсын гэрээгээр хориглосон арга хэрэгсэл хэрэглэсэн бол арваас дээш арван таван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ. Монгол улсын олон улсын гэрээгээр хориглосон хүн амыг үй олноор нь хөнөөх, устгах эзвэсэг хэрэгсэл хэрэглэсэн бол арван таваас дээш хорин жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ" гэж заасан тул энэ зүйлд заасан гэмт хэргийн объектив талыг тодорхойлоход Төрлөөр устгах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, тийм гэмт хэрэг үйлдэгчдийг шийтгэх тухай 1968 оны Конвенци, Дайны талбарт байгаа эзвэсэгт хүчний шархтан, өвчтөний нөхцөл байдлыг сайжруулах тухай Женевийн(I) Конвенци, Дайнд олзлогдоггодтой харьцах тухай Женевийн (III) Конвенци зэрэг олон улсын хүмүүнлэгийн эрх зүйн гэрээний заалтуудыг шүүхүүд шууд хэрэглэх боломжтой байна.

Эрүүгийн гэмт хэргийн бүрэлдэхүүний шинжийг тусгасан хэм хэмжээ бүхий олон улсын гэрээнд үндэсний хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулснаар гэрээний хэрэгжилт хангагдах талаар заасан байдаг тул Эрүүгийн хуульд заагдаагүй гэмт хэргийн бүрэлдэхүүнийг тодорхойлсон Монгол Улсын олон улсын гэрээний заалтыг шүүхүүд хэрэглэхгүй.

8. Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.3.-т "Гадаад улсын дипломат дархан эрх, эрх ямба эдэлж байгаа этгээд болон дагаж мөрдөж байгаа хууль, олон улсын гэрээний дагуу Монгол Улсын шүүхэд эрүүгийн хэргийн талаар харьяалагдахгүй бусад этгээд Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт гэмт хэрэг үйлдвэл түүнд эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэх эсэх

асуудлыг Монгол Улсын олон улсын гэрээний дагуу шийдвэрлэнэ” гэж, Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 193 дугаар зүйлд “Гэдаад улсын дипломат дархан эрх, эрх ямба эдэлдэг иргэн болон тэдгээрийн гэр бүлийн гишүүд сайн дураар зөвшөөрснөөс бусад тохиолдолд Монгол Улсын шүүхийн иргэний хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд хамаарагдахгүй.

Монгол Улсын төрийн болон засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн өөрөө удирдах байгууллагын урилгаар Монгол Улсад зочилж байгаа гадаад улсын төлөөлөгч, дагалдан явца бусад зөвмүүс Монгол Улсын шүүхэд үл харьяалагдана” гэж тус тус заасныг Дипломат харилцааны тухай Венийн 1961 оны Конвенц болон Консулын харилцааны тухай Венийн 1963 оны Конвенцийн зүйл, заалттай харьцуулан үзэж, эрүүгийн хэрэгт холбогдсон этгээд иргэний хэргийн зохигч болон хэргийн бусад оролцогч дархан эрх, давуу эрх, эрх ямбын алиныг нь ямар хэмжээгээр эдлэх ёстой болохыг тодорхой тохиолдол бүрт шүүхүүд зааглан ялгаж байвал зохино.

9. Монгол Улсын олон улсын гэрээнд хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээг дагаж мөрдөхөөр Иргэний, Гэр бүлийн, Хөдөлмөрийн, Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулиуд болон бусад хуульд заасныг Үндсэн хуулийн арвдугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт “Монгол Улсын олон улсын гэрээ нь соёрхон баталсан буюу нэгдэн орсон тухай хууль хүчин төгөлдөр болмогч дотоодын хууль тогтоомжийн нэгэн адил үйлчилнэ” гэж заасантай уялдуулан зөвхөн соёрхон баталсан олон улсын гэрээ дотоодын хуулиас дээгүүр хүчин чадалтай байна гэж ойлгоно.

Өөрөөр хэлбэл хууль хэлбэрээр хүлээн зөвшөөрсөн олон улсын гэрээ л дотоодын хуулиас илүү хүчин чадалтай байх буюу олон улсын гэрээний зохицуулалт хуулийн зохицуулалтаас өөр байвал олон улсын гэрээний заалт үйлчилнэ.

Монгол Улсын хуулиар соёрхон батлагдаагүй олон улсын гэрээ түүнийг байгуулсан төрийн тухайн байгууллагын хууль тогтоомжийн эрхийн актуудаас дээгүүр хүчин чадалтай байна.

10. Олон улсын гэрээг тайлбарлахад Олон улсын гэрээний эрх зүйн тухай Венийн 1969 оны Конвенцийн зохицуулалтыг шүүхүүд баримтална. (III анги, 31 – 33 дугаар зүйл)

Олон улсын гэрээг тайлбарлахад хүндрэл учирвал Нэгдсэн Үндэстний байгууллага, түүний төрөлжсөн байгууллагын болон олон улсын бусад байгууллагын шийдвэр, эрхийн актыг ашиглах,

олон улсын гэрээний хүчинтэй байх хугацаа, гэрээнд оролцогч улсын бүрэлдэхүүн, гэрээг хэрэглэж буй олон улсын практик зэрэг асуудлаар Гадаад хэргийн яамны гэрээ, эрх зүйн газар, Хууль зүй, дотоод хэргийн яамнаас навлагаа авч байвал зохино.

11. Гадаад улсын шүүхийн даалгаврыг биелүүлэх, гадаад улсад шүүхийн даалгавар явуулах иргэний хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааг шүүхүүд хэрэгжүүлэхдээ гадаадын тухайн улстай байгуулсан эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэх Монгол Улсын хоёр талт олон улсын гэрээ, ийм гэрээ байхгүй бол Иргэний хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай 1954 оны Конвенцийн зүйл, заалтыг, Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн холбогдох зохицуулалтын хамт баримтална.

Иргэн, гэр бүлийн хэргийн талаар эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэх тухай Монгол Улсын хоёр талт олон улсын гэрээ нь нарийвчилсан зохицуулалттай, харин Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай 1954 оны Конвенц нь ерөнхий зохицуулалттай гэрээ болно. Хоёр талт гэрээгээр тусгайлан зохицуулсан асуудалд Конвенцийн энэ талаарх заалтыг баримтлах шаардлагагүй ба харин хоёр талт гэрээнд тусгайлан зохицуулаагүй асуудлаар Конвенцийн заалтыг баримтлана.

12. Гадаад улсын шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх журам нь Монгол Улсын хууль тогтоомж, гадаад улстай байгуулсан буюу нэгдэн орсон Монгол Улсын олон улсын гэрээгээр тодорхойлогдоно.

Монгол Улс тухайн гадаад улстай байгуулсан эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэх тухай гэрээнд шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх асуудлыг тусгасан бол гэрээний уг заалт болон Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.2., Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 18 дугаар бүлэгт зааснаар шүүхийн шийдвэрийг албадан гүйцэтгүүлэх тухай эрх бүхий этгээдийн хүсэлтээр шийдвэрлэнэ.

Монгол Улс тухайн гадаад улстай эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэх гэрээ байгуулаагүй, эсхүл уг гэрээнд шүүхийн шийдвэрийг биелүүлэх тухай асуудлыг тусгаагүй бол гадаад улсын шүүхийн шийдвэрийг албадан гүйцэтгэх ажиллагаа явуулах асуудлыг шүүх шийдвэрлэхгүй.

Иргэний хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай 1954 оны Конвенцийн III бүлэгт шүүхийн бүх шийдвэрийг гүйцэтгэх талаар бус харин шүүхийн зардал төлүүлэх шийдвэрийг

биелүүлэх талаар тусгасан байх тул шүүхийн зардал төлүүлэх тухай гадаад улсын шийдвэрийг албадан гүйцэтгэх асуудлыг шүүхүүд Монгол Улс тухайн гадаад улстай хоёр талт гэрээ байгуулсан эсэхээс үл хамааран Конвенцийн заалтыг баримтлан шийдвэрлэнэ.

Гадаад улсын шүүхийн шийдвэр гэдэгт тухайн маргаантай асуудлыг эцэслэн шийдвэрлэсэн шүүхийн шийдвэрийг ойлгоно. Албадан гүйцэтгүүлэх шийдвэр нь хуулийн хүчин төгөлдөр болсон, шийдвэрийн үнэн зөв байдал нь түүнийг гаргасан шүүхээр баталгаажсан, шүүхийн шийдвэрийг албадан гүйцэтгүүлэх тухай хүсэлтийг тухайн шүүх зөвшөөрөн дэмжиж байгаа, шийдвэрийн эх албан ёсоор орчуулагдсан, зохих журмын дагуу ирүүлсэн байх шаардлагатайг шүүхүүд анхаарвал зохино.

Гадаадын арбитр буюу арбитрын шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх тухай хүсэлтийг Гадаадын арбитрын шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрөх, биелүүлэх тухай 1958 оны Конвенцийн зүйл, заалтын дагуу Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 18 дугаар бүлэгт зааснаар шүүхүүд шийдвэрлэнэ.

Гадаад улсын шүүхийн шийдвэрийг албадан гүйцэтгэснээр Монгол Улсын тусгаар тогтнол, үндэсний аюулгүй байдалд хор хохирол учруулж болзошгүй, Монгол улсын нийтийн эрх зүйн дүрэмд харш, эсхүл зохигчдын хоорондох тухайн маргааныг Монгол Улсын шүүх хянан шийдвэрлэж, шүүхийн хүчин төгөлдөр өөр шийдвэр гарсан, эсхүл иргэний хэрэг үүсгэгдэн, хянан хэлэлцэгдэж байгаа, тухайн хэрэг Монгол Улсын шүүхийн онцгой харьяалалд хамаардаг, эсхүл гадаад улсын шүүхийн шийдвэр хүчин төгөлдөр болоогүй буюу хүчин төгөлдөр болсон эсэх нь тодорхой бус, шийдвэрийг албадан гүйцэтгүүлэх талаар шаардлага тавих хөөн хэлэлцэх хугацаа өнгөрсөн бөгөөд энэ хугацаа сэргээгдээгүй зэрэг нөхцөл байдал тогтоогдвол гадаад улсын шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгүүлэх тухай сонирхогч этгээдийн хүсэлтийг шүүх хангахаас татгалзаж, энэ талаарх үндэслэлийг шүүгчийн захирамж, шүүхийн тогтоолд тодорхой заана.

13. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан Шүүхийн Ерөнхий Зөвлөл, Улсын Дээд шүүхийн Тамгын Газарт даалгах нь:

13.1. Хүний эрхийн Үндэсний комисс, Гадаад хэргийн яамны гэрээ, эрх зүйн газар, Хууль зүй, дотоод хэргийн яамтай хамтран Монгол Улсын олон улсын гэрээний албан ёсны орчуулга, гэрээний жагсаалт, тэдгээрийн хүчинтэй байх хугацаа, хүчин төгөлдөр болсон хугацаа, Монгол Улсын нэгдэн орсон хугацаа, албан ёсоор хэвлэн нийтлэгдсэн байдал зэрэг асуудлаар нийт шүүх, шүүгчдийг үнэн, зөв мэдээллээр цаг алдалгүй хангаж байх.

13.2. Хууль тогтоомж, шүүх эрх мэдлийн эрдэм шинжилгээ, сургалт, мэдээлэл, сурталчилгааны үндэсний төвтэй хамтарч шүүгчдийн болон шүүхийн ажилтнуудын үргэлжилсэн, давтан сургалтад олон улсын эрх зүйн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, хэм хэмжээ болон Монгол Улсын олон улсын гэрээг судлах, сургалтын материал гарын авлагаар хангах, сургалтын хөтөлбөрт оруулах зэрэг асуудлыг онцгой анхаарч ажиллах.

13.3. Улсын Дээд шүүхийн Эрүүгийн, Иргэний, Захиргааны хэргийн танхимууд болон Судалгааны төвтэй хамтран олон улсын эрх зүйн хэм хэмжээг хэрэглэж буй шүүхийн практикийг судлаж, нийт шүүхийг мэргэжлийн удирдлагаар хангах ажиллагааны хүрээнд судалгаа, сургалтын ажил зохион байгуулах

14. Энэ тогтоолын 1, 2 дугаар хавсралтыг лавлагааны журмаар ашиглахыг нийт шүүх, шүүгчдэд мэдэгдсүгэй. /Эдгээр хавсралтыг Улсын Дээд шүүхийн вэб сайт <http://www.supremecourt.mn>-аас үзнэ үү /

ЕРӨНХИЙ ШҮҮГЧ **С.БАТДЭЛЭГЭР**

**ИРГЭНИЙ ХЭРГИЙН
ТАНХИМЫН ТЭРГҮҮН** **ЦАМАРСАЙХАН**

**ЭРҮҮГИЙН ХЭРГИЙН
ТАНХИМЫН ТЭРГҮҮН** **Б.БАТСАЙХАН**

**ЗАХИРГААНЫ ХЭРГИЙН
ТАНХИМЫН ТЭРГҮҮН** **О.ЗАНДРАА**

Монгол Улсын Их Хурлын Тамгын газраас гаргав.
Хаяг: <<Төрийн мэдээлэл>> эмхтгэлийн зөвлөл.

Улсын Их Хурлын Тамгын газрын
Хэвлэх хэсэгт хэвлэв.

Улаанбаатар-12
Төрийн ордон

☎ 265058
Индекс 14003

☎ 329487
Хэвлэлийн хуудас 5